

Adoptionsnævnets årsberetning 2002

Adoptionsnævnets årsberetning 2002

København 2003

Adoptionsnævnet

Æbeløgade 1

2100 København Ø

ISSN 1601-7854

Grafisk tilrettelæggelse: Birger Gregers MDD, Frederiksberg

Tryk: a.s Holbæk Ekspresstrykkeri

Indhold

Forord 5

1. Nævnets etablering, sammensætning og sekretariat 7

- 1.1. Nævnets medlemmer 8
- 1.2. Sekretariatet 9
- 1.3. Nævnets børnelæger 10
- 1.4. Øvrige aktører på adoptionsområdet 10

2. Nævnets behandling af klagesager 13

- 2.1. Klageadgangen 13
- 2.2. Klager i 2002 14
- 2.3. Nævnets afgørelser i 2002 15
- 2.4. Principielle afgørelser i 2002 16
  - 2.4.1. Principielle afgørelser vedrørende alder 16
  - 2.4.2. Principielle afgørelser vedrørende helbred 20
  - 2.4.3. Principielle afgørelser vedrørende samliv 25
  - 2.4.4. Principielle afgørelser vedrørende enlige ansøgere 26
  - 2.4.5. Principielle afgørelser vedrørende den individuelle vurdering 27
- 2.4.6. Principielle afgørelser vedrørende bortfald af godkendelsen/tilbagekaldelse 28
  - 2.4.7. Principielle afgørelser vedrørende flergangsadoptanter 28
- 2.5. Sagsbehandlingstider i Adoptionsnævnet 29

3. Danske bortadoptioner 31

- 3.1. Antal godkendte ansøgere og danske børn til bortadoption 31
- 3.2. Proceduren ved anvisning af danske børn 32

4. Vidensindsamling og forskning 35

- 4.1. Støtte til ISS/IRC 35
- 4.2. Støtte til konkrete projekter 35
- 4.3. Behandlerkonference vedrørende adoption 36
- 4.4. Indsamling af statistik 36
- 4.5. Andre initiativer 37

5. Nøgletal på adoptionsområdet i 2002 39

- 5.1. Hjemtagne børn 39
- 5.2. Afgørelser om godkendelse som adoptant 40
- 5.3. Matchinger 40

6. Nævnets tilsynsvirksomhed i 2002 43

- 6.1. Tilrettelæggelse af tilsynet i 2002 43
  - 6.1.1. Tilsyn med organisationernes behandling af matchingforslag 44
  - 6.1.2. Tilsyn med organisationernes virksomhed i udlandet 45
    - 6.1.3. Tilsynet med adoptionsamrådene 45
  - 6.2. Indberettede sager fra organisationer og samråd 46
    - 6.3. Indkaldte sager 47
      - 6.3.1. Matchingsager 47
      - 6.3.2. Godkendelsessager 50

7. Nationale aktiviteter 51

- 7.1. Rådgivning i forbindelse med matchingforslag 51
- 7.2. Landsmøde for adoptionsamrådene 52
  - 7.3. Andre møder 53
    - 7.3.1. Med amterne 53
    - 7.3.2. Med organisationer 53
  - 7.4. Deltagelse i diverse arbejdsgrupper 53
    - 7.4.1. Opfølgning på de adoptionsforberedende kurser 53
    - 7.4.2. Adoptionsansøgers helbredsmæssige forhold 53
    - 7.4.3. Udformningen af en abstrakt godkendelse som adoptant 54
  - 7.5. Nævnets hjemmeside 54

8. Internationale aktiviteter 55

- 8.1. Møde den 4. april 2002 med den franske dommer Marie-Christine Le Boursicot 55
- 8.2. Møde med andre europæiske centralmyndigheder den 7. april 2002 i forbindelse med Euradopt Konference i Århus 56
- 8.3. Møde med de kinesiske adoptionsmyndigheder 57
- 8.4. Møde med to vietnamesiske delegationer 58
  - 8.4.1. Møde den 30. maj 2002 58
  - 8.4.2. Møde den 11. juni 2002 58
- 8.5. Nordisk møde den 29. - 30. august 2002 58
- 8.6. Møde med repræsentant fra det bulgarske justitsministerium 59
  - 8.7. Nævnets rejse til Hviderusland 60
  - 8.8. Europæisk adoptionsmøde i København 62
  - 8.9. Andre møder m.v. 62

9. Praktiske oplysninger 65

Ordforklaring 67

Forord

Adoptionsnævnets årsberetning for 2002 giver et billede af et adoptionsområde, der efter ændringerne af godkendelsessystemet, er ved at være kommet på plads. Dette afspejles bl.a. i, at nævnet i 2002 kun omgjorde 27 % af samrådenes afgørelser sammenholdt med 45 % i 2001. Hovedparten af de klagesager, som nævnet behandlede vedrørte klager over afslag på dispensation fra aldersreglerne. Nævnet har i formidlingen af praksis vedrørende alderssagerne valgt at offentliggøre størstedelen af nævnets afgørelser på nævnets hjemmeside. Vi håber herved, at vi er med til at bidrage til en ensartet behandling af disse sager.

Der var på landsmødet den 14.- 15. marts 2002 for de amtskommunale adoptionssamråd enighed om at de almindelige forvaltningsretlige krav om, at ansøgere får en afgørelse, som er forståelig, og som angiver de hovedhensyn, som har været afgørende for udfaldet af sagen, så meget desto mere gør sig gældende i sager, der drejer sig om noget så følsomt som afslag på godkendelse som adoptant. Folketingets Ombudsmand bidrog på landsmødet med gode forslag til, hvordan arbejdet hermed kan håndteres i det daglige.

I forbindelse med tilsynet med de formidlende organisationers virksomhed i udlandet valgte nævnet i 2002 at rejse til Hviderusland, hvorfra AC In-

ternational Børnehjælp formidler børn. Nævnet har tidligere besøgt børnehjem i Indien (2000), Vietnam (2000 og 2001), Kina (2001) og Bulgarien (2001). Nævnet udsender efter hver tilsynsrejse en rejseberetning, som kan findes på nævnets hjemmeside. Det er vigtigt at understrege, at hensigten med nævnets besøg i udlandet ikke er at foretage en klassificering af børnehjemmene og dermed skabe mulighed for at foretage konkrete sammenligninger mellem landene og de enkelte børnehjem. Vurderingen af børnehjemmene har derimod til formål at påpege de problemer og styrker, som vi – i et *øjebliksbillede* – iagttager under vores besøg. Vi er således opmærksomme på, at senere besøg kan give et andet og mere positivt eller negativt billede af de enkelte børnehjem.

Nævnets årsberetning for 2002 afspejler også, at nævnet og dets sekretariat efterhånden har fået opbygget en række værdifulde samarbejder med andre udenlandske adoptionsmyndigheder, som er med til at sikre, at vi hele tiden er fuldt opdaterede på den seneste internationale udvikling på adoptionsområdet.

Vibeke Rønne

Formand for Adoptionsnævnet

Nævnets etablering, sammensætning og sekretariat

Adoptionsnævnet er et uafhængigt klageorgan, der er nedsat af justitsministeren.

Nævnet består af en formand, der skal være jurist, og ni andre medlemmer. Til nævnet er knyttet et selvstændigt sekretariat.

Nævnet blev oprettet i 1976 som klagemyndighed i forhold til de amtskommunale adoptionsamråd, der samtidig blev oprettet.

Justitsministeren har fastsat en forretningsorden for Adoptionsnævnet.

Adoptionsloven § 25 b, stk. 1:

Adoptionsnævnet består af en formand og et antal andre medlemmer. Formanden skal være jurist. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst 5 medlemmer, herunder formanden eller et medlem, der opfylder betingelserne for at kunne være formand for nævnet. Nævnets afgørelse træffes ved flertal. Justitsministeren fastsætter forretningsordenen for nævnet.

Med ændringen af adoptionsloven pr. 1. januar 2000 blev nævnet tillagt en række nye opgaver, og nævnets opgaver vedrører nu følgende tre hovedområder:

1. For det første behandler nævnet klager over afgørelser, der er truffet af adoptionsamrådene eller de formidlende organisationer. Det drejer sig navnlig om klager over et samråds afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant og klager over en organisations behandling og vurdering af en matchingsag (en sag vedrørende forslag om et konkret barn til ansøgeren). Endvidere behandler nævnet klager over samrådene og samrådssekretariaternes sagsbehandling i forbindelse med afgørelse af konkrete sager.
2. En anden hovedopgave for nævnet er at føre tilsyn med henholdsvis adoptionssamrådene og de formidlende organisationer. Nævnets tilsynsvirksomhed med samrådene består navnlig i at sikre en ensartet praksis på området. Nævnets tilsynsvirksomhed med organisationerne vedrører dels organisationernes behandling af matchingsager, dels organisationernes virksomhed i udlandet.
3. Nævnets tredje hovedopgave er at indsamle, arbejde og formidle viden om adoptionsområdet såvel på nationalt som internationalt plan.

Herudover er det nævnets opgave at anvise danske børn til godkendte ansøgere. Når et dansk barn ønskes bortadopteret, er det således nævnets opgave blandt de ansøgere, der er godkendt

til adoption af dansk barn, at vælge de ansøgere, der skønnes bedst egnede til at adoptere det pågældende barn.

Endvidere udpeger nævnet et antal børnelæger, som har til opgave at rådgive ansøgere, der har fået bragt et barn i forslag fra udlandet, se nærmere afsnit 1.3. nedenfor.

1.1. Nævnets medlemmer

Nævnet består af en formand, en næstformand og 8 medlemmer. Formanden og næstformanden er jurister. Fire af nævnets medlemmer repræsenterer lægelig fagkundskab – pædiatri (læren om børnesygdomme), intern medicin (læren om medicinske sygdomme hos voksne), psykiatri og børne- og ungdomspsykiatri – ét medlem er psykolog, ét medlem er socialrådgiver og to medlemmer er lægmedlemmer.

Nævnetsmedlemmerne udpeges for en periode på fire år og er senest blevet beskikket den 1. april 2000.

Vibeke Rønne

Vibeke Rønne har siden den 1. november 1999 været formand for Adoptionsnævnet. Vibeke Rønne er juridisk kandidat fra Københavns Universitet i 1978, og samme år blev hun ansat i Justitsministeriet. Fra 1989 til 1998 var hun dommer i Københavns Byret, og hun var i den forbindelse i et par år formand for Børn- og Unge Udvalget i Københavns Kommune. Vibeke Rønne har siden 1998 været landsdommer i Østre Landsret.

Anne Birgitte Thalbitzer

Anne Birgitte Thalbitzer var fra den 15. april 1997 til den 1. december 2002 næstformand for Adop-

tionsnævnet. Anne Birgitte Thalbitzer er juridisk kandidat fra Københavns Universitet i 1987. Samme år blev hun ansat i Justitsministeriet, og hun var fra 1997 til 2002 kontorchef i Civilretsdirektoratet. Anne Birgitte Thalbitzer blev ved sin udtræden af nævnet erstattet af suppleant, kst. kontorchef i Civilretsdirektoratet, Michael Jørgensen.

Marie Gammeltoft

Marie Gammeltoft har været medlem af Adoptionsnævnet siden den 1. april 2000. Marie Gammeltoft er cand.psych., specialist i psykoterapi og børnepsykologi og privatpraktiserende psykolog. Hun har tidligere bl.a. været ansat på Spæd- og småbørnspsykiatrisk Afsnit, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Bispebjerg Hospital, og var fra 1988 til 2000 tilknyttet Retten i Tåstrup som konsulent i forbindelse med forældremyndighedssager.

Joakim Hoffmeyer

Joakim Hoffmeyer har været medlem af Adoptionsnævnet siden den 1. januar 2002. Han er speciallæge i psykiatri og administrerende overlæge ved Psykoterapeutisk Center Stolpegård, Psykiatrien i Københavns Amt.

Birgit Skov Jensen

Birgit Skov Jensen har været medlem af Adoptionsnævnet siden den 1. april 2000. Hun er uddannet socialrådgiver i 1972 og har siden 1993 været direktør for Familie- og kulturforvaltningen ved Grenaa Kommune.

Thure Krarup

Thure Krarup har været medlem af Adoptionsnævnet siden den 1. august 1997.

Thure Krarup er dr.med. og overlæge på Medicinsk Afdeling F, Amtssygehuset i Gentofte. Han er speciallæge i intern medicin, medicinsk endokrinologi

og medicinsk gastroenterologi og har været formand for Dansk Endokrinologisk Selskab.

Birgitte Marner

Birgitte Marner har været medlem af Adoptionsnævnet siden den 1. april 2000.

Birgitte Marner er speciallæge i pædiatri og privatpraktiserende speciallæge. Hun var fra 1992 til 2000 ledende overlæge på Amager Hospital, pædiatrisk afdeling.

Peter Teilmann

Peter Teilmann har været medlem af Adoptionsnævnet siden den 1. april 1984. Peter Teilmann er speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri og var frem til den 1. august 2002 overlæge ved Psykiatrisk Sygehus i Hillerød, Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling.

Jens Ringberg

Jens Ringberg har været medlem af Adoptionsnævnet som lægmedlem siden den 1. april 2000. Han er journalist og arbejder på Radioavisens Christiansborg-redaktion. Jens Ringberg har selv adopteret to børn.

Anette Seidenfaden

Anette Seidenfaden har været medlem af Adoptionsnævnet som lægmedlem siden den 1. maj 1991. Anette Seidenfaden er uddannet ved landbrug og fuldtidsbeskæftiget med landbrugsdrift. Hun er tillige cand.mag. i geografi og russisk og var i en årrække gymnasielærer.

Der er desuden udpeget følgende stedfortrædere for nævnsmedlemmerne:

Konsulent, cand. jur. *Michael Jørgensen* (blev den 1. december 2002 ordinært medlem af nævnet i stedet for Anne Birgitte Thalbitzer. Direktør i

Civilretsdirektoratet *Dorrit Sylvest Nielsen* blev herefter beskikket som stedfortræder for Michael Jørgensen).

Cand.psych. *Berit Skov Schmitto* (stedfortræder for Marie Gammeltoft)

Overlæge *Ove Jacobsen* (stedfortræder for Joakim Hoffmeyer. Ove Jacobsen var ordinært medlem af nævnet indtil den 31. december 2001, hvorefter han blev udpeget som stedfortræder, indtil en anden stedfortræder kunne beskikkes)

Socialrådgiver *Lillian Nielsen* (stedfortræder for Birgit Skov Jensen)

Overlæge, dr.med. *Sten Madsbad* (stedfortræder for Thure Krarup)

Overlæge *Troels Lyngby* (stedfortræder for Birgitte Marner)

Lektor *Lone Zilstorff* (stedfortræder for både Jens Ringberg og Anette Seidenfaden)

Overlæge *Birgitte Vange* (stedfortræder for Peter Teilmann).

1.2. Sekretariatet

Til den daglige varetagelse af nævnets opgaver er der etableret et sekretariat. Sekretariatet består af følgende medarbejdere:

Anette Hummelshøj

Anette Hummelshøj er sekretariatschef i Adoptionsnævnet. Hun er juridisk kandidat fra 1991 og blev samme år ansat ved Forsvarets Bygningstjeneste. Anette Hummelshøj var i perioden 1993-

2000 ansat i Indenrigsministeriet, fra 1995 som kontorchef. Anette Hummelshøj tiltrådte stillingen som sekretariatschef den 1. maj 2000.

Trine Hede

Trine Hede er fuldmægtig i Adoptionsnævnets sekretariat. Hun er kandidat i statskundskab fra 1997 og har desuden tillægsuddannelse fra Danmarks Journalisthøjskole. Trine Hede blev ansat i Civilretsdirektoratet den 1. december 1997 og tiltrådte stillingen i Adoptionsnævnets sekretariat den 1. april 2000.

Grethe Bramow

Grethe Bramow var frem til den 1. august 2002 kontorleder i Adoptionsnævnets sekretariat. Grethe Bramow blev i 1971 ansat i Justitsministeriet og i 1982 overført til Civilretsdirektoratet. Hun var fra 1989 sekretær for Adoptionsnævnet.

Jeanette Tilgreen Christiansen

Jeanette Tilgreen Christiansen er overassistent i Adoptionsnævnets sekretariat. Hun blev i 1989 udlært ved politiet i Glostrup og var fra 1989 til 2000 ansat i Civilretsdirektoratet. Jeanette Tilgreen Christiansen blev den 1. april 2000 tilknyttet Adoptionsnævnets sekretariat.

Udover de faste medarbejdere er der til nævnets sekretariatet knyttet en ekstern konsulent. I 2001 tiltrådte børnelæge *Lene Hesse Rasmussen* stillingen som nævnets eksterne konsulent. Hun er kandidat i medicin fra Københavns Universitet i 1985 og har siden uddannet sig som speciallæge i børnesygdomme. Lene Hesse Rasmussen er afdelingslæge ved børneafdelingen på Roskilde Amtssygehus.

Som led i Nordisk Ministerråds udveksling arbejdede socialrådgiver, *Kari de la Cour*, fra Det Nor-

ske Barne-, Ungdoms- og Familieforvaltningen fra den 1. oktober 2002 til den 1. december 2002 i sekretariatet.

1.3. Nævnets børnelæger

Som beskrevet ovenfor, udpeger nævnet et antal børnelæger, som har til opgave at rådgive ansøgere, der har fået bragt et barn fra udlandet i forslag, om barnets helbredsmæssige og psykosociale forhold.

Når ansøgere skal tage stilling til modtagelse af et konkret barn, har de mulighed for at søge rådgivning hos disse uvildige, sagkyndige børnelæger.

Nævnet har ansat syv læger til formålet, og ansøgere skal henvende sig til den læge, der dækker det amt, hvor ansøgeren bor. Der henvises til oversigten over nævnets børnelæger i kapitel 9.

1.4. Øvrige aktører på adoptionsområdet

Nedenfor følger en kort gennemgang af de øvrige myndigheder og organer, som eksisterer på adoptionsområdet:

De amtskommunale adoptionssamråd

De amtskommunale adoptionssamråd er nedsat af justitsministeren i medfør af adoptionsloven.

Samrådene er placeret ved hver af de 14 amtskommuner og ved København og Frederiksberg kommune. Et samråd består af et medlem med en social uddannelse, en jurist og en læge. Et af medlemmerne skal være medarbejder i amtskommunen (kommunen).

Samrådets medlemmer og stedfortrædere for

disse beskikkes af justitsministeren for indtil 4 år af gangen.

Samrådet træffer afgørelse om, hvorvidt en ansøger kan godkendes som adoptant.

Undersøgelles- og godkendelsesforløbet vedrørende ansøgninger om anonym adoption af udenlandske børn indebærer, at samrådet i fase 1 skal tage stilling til, om ansøgeren opfylder nogle generelle betingelser for at blive godkendt som adoptant. Efter at ansøgeren i fase 2 har fulgt et adoptionsforberedende kursus, tager samrådet i fase 3 stilling til, om ansøgeren også efter en individuel vurdering kan anses for egnet til at adoptere. Samrådet fastlægger samtidig indholdet af ansøgerens godkendelse.

For så vidt angår proceduren i forbindelse med godkendelse til adoption af danske børn henvises til kapitel 3.

Samrådet skal i visse nærmere afgrænsede tilfælde inddrages i forbindelse med matchingen (dvs. i forbindelse med, at der bringes et konkret barn i forslag til ansøgeren).

Amtskommunen

Amtskommunen varetager sekretariatsfunktionen for samrådet. Amtskommunen tilvejebringer i den forbindelse de oplysninger, der er nødvendige for, at samrådet kan træffe afgørelse i sagerne, ligesom amtskommunen forbereder sagernes behandling i samrådet i øvrigt.

Herudover udfærdiger amtskommunen, når samrådet har godkendt ansøgeren som adoptant til et udenlandsk barn, en rapport om ansøgerens forhold til brug for de udenlandske adoptionsmyndigheder.

Endvidere er det efter hjemtagelsen af barnet amtskommunens opgave at videreformidle den kommende adoptants ansøgning om adoptionsbevilling til statsamtet, ligesom amtskommunen er forpligtet til at tilbyde adoptanten hjemmebesøg, dels med henblik på rådgivning, dels med henblik på udfærdigelse af opfølgende plejerapporter til barnets hjemland.

I København og på Frederiksberg varetages de nævnte opgaver af kommunen.

Civilretsdirektoratet

I henhold til adoptionsloven fastsætter justitsministeren regler om godkendelse som adoptant og om adoptions-sagers behandling m.v. I praksis varetages opgaverne af Civilretsdirektoratet.

De adoptionsforberedende kurser, der indgår som fase 2 i undersøgelses- og godkendelsesforløbet, tilrettelægges og udbydes af Civilretsdirektoratet.

Civilretsdirektoratet er herudover centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen af 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Endvidere meddeler Civilretsdirektoratet autorisation til de formidlende organisationer, og det almindelige tilsyn med organisationerne henhører ligeledes under direktoratet. Dette tilsyn omfatter bl.a. organisationernes generelle faglige kvalifikationer, økonomiske og organisatoriske forhold samt organisationens fastsættelse og opkrævning af formidlingsgebyrer.

Civilretsdirektoratets hjemmeside findes på adressen www.civildir.dk.

Statsamtet

Statsamtet meddeler opholdstilladelse til børn, der adopteres ved international fremmedadoption.

Herudover udfærdiges adoptionsbevillingen i dag altid af statsamtet, når ansøgeren har bopæl i Danmark.

De formidlende organisationer

Organisationerne yder bistand til at skabe forbindelse mellem en godkendt adoptant og et udenlandsk barn med henblik på adoption og bistand til at gennemføre adoptionen.

Justitsministeren har autoriseret følgende organisationer til at yde adoptionshjælp:

AC International Børnehjælp

(tidligere »Adoption Center«)

Eckersberggade 17, 1. sal

8000 Århus C

www.a-c.dk

DanAdopt

Birkerød Hovedgade 24

3460 Birkerød

www.danadopt.dk

Adoptionsrådet (nedlagt pr. 1. maj 2002)

Rådets opgave var generelt at følge udviklingen på adoptionsområdet og at skabe debat herom. Rådet, der ikke havde retslige beføjelser, kunne henlede andre myndigheders og organisationers opmærksomhed på relevante problemstillinger og eventuelt henstille eller anbefale, at der skulle tages nærmere angivne initiativer, ligesom rådet også mere generelt kunne udarbejde f.eks. idéoplæg m.v. om aktuelle adoptionspørgsmål. Civilretsdirektoratets direktør var formand for rådet, ligesom Civilretsdirektoratet stillede sekretariatsbistand til rådighed for rådet.

Rådet blev som led i regeringens besparelser vedrørende statslige råd og nævn nedlagt pr. 1. maj 2002.

Landsforeningen Adoption og Samfund

Adoption og Samfund er en forening, som har til formål at skabe de bedst mulige betingelser for adopterede og deres forældre.

Adoption og Samfunds adresse er:

Guldøjevænget 81

5260 Odense

www.adoption.dk

Nævnets behandling af klagesager

2.1. Klageadgangen

I praksis indgives klager over adoptionssamrådenes afgørelser til amtskommunen, der herefter sender klagen til nævnets sekretariat sammen med sagens akter og eventuelle bemærkninger.

Der gælder ikke nogen frist for indgivelse af klage til nævnet.

Adoptionslovens § 25 b, stk. 3:

Et samråds afgørelser i medfør af denne lov kan indbringes for Adoptionsnævnet.

Nævnets behandling af en klagesag sker på grundlag af den undersøgelse, der er foretaget i amtskommunen. Nævnet har dog mulighed for at beslutte, at der – eventuelt ved samrådets foranstaltning – skal tilvejebringes yderligere oplysninger.

Alle klager behandles som udgangspunkt mundtligt på et møde. Ansøgeren har mulighed for under mødet personligt at redegøre nærmere for sine synspunkter.

Adoptionsnævnets forretningsorden:

§ 16: Når en klage er indgivet til nævnet, påhviler det sekretariatet at forberede sagen til nævnens behandling. Sekretariatet skal herunder påse, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

§ 17: Sekretariatet berammer det antal sager til det enkelte nævnmøde, som det under hensyntagen til sagernes beskaffenhed og forsvarlige behandling er tidsmæssigt muligt at medtage.

Når nævnet har truffet afgørelse i en klagesag, meddeles afgørelsen direkte til ansøgeren. Der sendes en genpart af afgørelsen til ansøgerens amtskommune.

Ansøgeres klager til nævnet vedrører hovedsageligt:

- Klager over afslag på godkendelse som adoptant
- Klager over samrådenes beslutninger om, at der som led i sagsbehandlingen skal iværksættes yderligere undersøgelser af ansøgere (f.eks. en psykologisk, helbredsmæssig eller psykiatrisk undersøgelse)
- Klager over samrådenes afgørelser om at trække en godkendelse som adoptant tilbage
- Klager over samrådenes eller de formidlende organisationer beslutninger i forbindelse med

matchingforslag (dvs. når der bringes et konkret barn i forslag til ansøgeren)

- Klager over de formidlende organisationers virksomhed i udlandet

Udover ansøgerne anser nævnet også de formidlende organisationer som klageberettigede vedrørende samrådets afgørelser om godkendelse af matchingforslag. Organisationerne vil derfor kunne indbringe samrådets vurdering af et matchingforslag for nævnet, uanset at ansøgeren ikke selv har ønsket at klage over afgørelsen.

2.2. Klager i 2002

I 2002 behandlede nævnet 44 klager over samrådets afgørelser i godkendelsessager. I 2 af de 44 sager var ansøgningen indgivet før det nye faseopdelte godkendelsessystem vedrørende udenlandske børn trådte i kraft den 1. april 2000, og disse sager blev derfor behandlet efter de tidligere gældende regler. De øvrige 42 sager blev behandlet efter de nye regler.

I perioden 1998-2002 behandlede nævnet i alt 241 klager over samrådsafgørelser i godkendelses-

Antal klagesager som Adoptionsnævnet har behandlet over samrådsafgørelser truffet i 1998-2002

	1998	1999	2000	2001	2002
Københavns Kommune	4	11	2	5	7
Frederiksberg Kommune	4	1	0	3	0
Københavns Amt	13	6	11	3	7
Bornholms Amt	0	0	1	0	0
Frederiksborg Amt	2	5	2	5	2
Fyns Amt	1	8	6	7	8
Nordjyllands Amt	4	5	1	2	3
Ribe Amt	2	1	1	1	2
Ringkjøbing Amt	1	3	2	3	4
Roskilde Amt	2	6	3	6	3
Storstrøms Amt	0	1	0	3	1
Sønderjyllands Amt	1	1	1	0	0
Vejle Amt	2	0	1	1	2
Vestsjællands Amt	2	2	0	1	1
Viborg Amt	4	1	1	3	1
Århus Amt	10	6	5	8	3
Hele Landet	52	57	37	51	44

sager truffet i løbet af de fem år, jf. tabellen ovenfor.

Nævnet behandlede i 2002 11 sager vedrørende enlige ansøgere (25%), mens de øvrige klagesager vedrørte par.

Den følgende figur viser begrundelsen for samrådets afslag i de 44 påklagede sager. Afslagene var enten begrundet i helbredsmæssige forhold, manglende ressourcer eller i det forhold, at ansøgerne ikke opfyldte godkendelsesbekendtgørelsens krav til alder eller samliv. Det bemærkes, at der kan forekomme flere begrundelser i en enkelt sag, hvorfor det samlede antal begrundelser overstiger 44.

2.3. Nævnets afgørelser i 2002

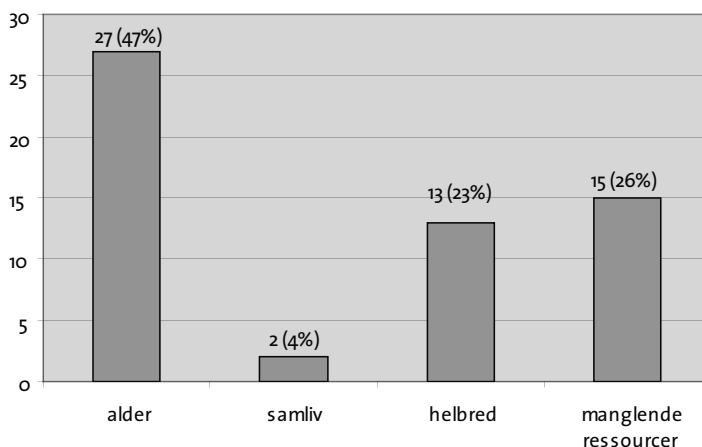
I 2002 behandlede nævnet som nævnt 44 klager over adoptionssamrådernes afgørelser i godkendelsessager. Dette kan sammenholdes med, at samrådene i 2002 i 60 sager gav afslag på godkendelse som adoptant. Det bemærkes dog, at klager-

ne ikke nødvendigvis behandles i det kalenderår, hvor samrådet har givet afslag på godkendelse, hvorfor tallene ikke er fuldt ud sammenlignelige.

Udfaldet af nævnets afgørelser fremgår af den følgende tabel på næste side. Som det ses, ændrede nævnet i 3 sager samrådets afslag til enten en godkendelse eller en delvis godkendelse (dvs. ansøgerne blev godkendt til en del af det ansøgte). Herudover blev 9 sager tilbagesendt til samrådet, enten fordi nævnet gav dispensation (f.eks. fra alderskravet), eller fordi der skulle indhentes nye oplysninger, inden samrådet på ny traf afgørelse i sagen.

Antallet af ændringer og tilbagesendelser under ét kan tages som udtryk for antallet af sager, hvor nævnet kom frem til en anden afgørelse end samrådene. Dette var således tilfældet i 12 sager – svarende til 27% – af samtlige klagesager i nævnet. Dette er et fald i forhold til de seneste år. I årene 1998, 1999, 2000 og 2001 ændrede eller tilbagesendte nævnet således sagen i henholdsvis 19%, 32%, 38% og 45% af klagesagerne. Fordelingen af henholdsvis stadfæstelser eller ændringer gennem de 5 år fremgår af den følgende figur på næste side.

Begrundelser for samrådets afgørelser

Adoptionsnævnets afgørelser

	1998	1999	2000	2001	2002
Stadfæstelse af afslag	41	36	20	27	31
Ændring af afslag til godkendelse/ delvis godkendelse	2	4	8	9	3
Tilbagesendt - nævnet har dispenseret	4	5	4	7	2
Tilbagesendt til fortsat behandling	4	9	2	7	7
Andet	1	3	3	1	1
I alt	52	57	37	51	44

2.4. Principielle afgørelser i 2002

Nedenfor beskrives de af nævnets afgørelser fra 2002, hvor nævnet besluttede at udarbejde et anonymiseret resumé af afgørelsen. Nummeret, som er angivet i parentes, henfører til det nummer, som afgørelsen har på nævnets hjemmeside www.adoptionsnaevnet.dk.

2.4.1. Principielle afgørelser vedrørende alder

Dispensation fra aldersreglen

(»noget yngre«) (nr. 15)

Samrådet afslog i januar 2002 at dispensere fra aldersbetingelserne i § 6, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 1, til et barn i alderen 0-36 måneder. Samrådet besluttede samtidig at dispensere, således at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kunne fortsætte med henblik på adoption af et barn over 36 måneder.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 40 år og 44 år.

Der var søgt om godkendelse til et tvillingepar/søskendepar så ungt som muligt eller ét barn så ungt som muligt.

Nævnet besluttede i marts 2002 delvist at ændre samrådets afgørelse, således at ansøgerne kunne få dispensation til et søskendepar i alderen 24-48 måneder.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at der ved godkendelse til et søskendepar, hvor det yngste barn er 2 år eller ældre, ville være 38 års aldersforskel mellem barnet og den yngste ansøger, mens der ville være 42 års aldersforskel mellem barnet og den ældste ansøger. Nævnet fandt herved, at betingelsen for dispensation efter godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 1, var opfyldt.

Dispensation fra aldersreglen (»noget yngre/særlige omstændigheder«) (nr. 16)

Samrådet afslog i februar 2002 at dispensere fra aldersbetingelserne i godkendelsesbekendtgørelsens § 6 til et barn under 36 måneder. Samrådet besluttede samtidig, at ansøgerne kunne godkendes til et barn i alderen 36-48 måneder.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 41 år og 43 år.

Nævnet besluttede i april 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet fandt ikke grundlag for at give ansøgerne dispensation efter godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 1. Efter denne bestemmelse kan der dispenseres fra kravet om maksimalt 40 års aldersforskel, hvis kun den ene ægtefælles alder overstiger barnets alder med mere end 40 år, mens den anden ægtefælle er noget yngre.

Nævnet lagde herved vægt på, at ansøgerinden på ansøgningstidspunktet var 41 år og ansøgeren 43 år. Nævnet fandt efter en konkret vurdering ikke, at aldersforskellen mellem ansøgerinden og et barn yngre end 36 måneder kunne siges at være »noget under« 40 år.

Nævnet fandt efter en konkret vurdering heller ikke, at der forelå sådanne særlige omstændigheder i ansøgernes sag, at de kunne godkendes til et barn under 36 måneder, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 3. Nævnet lagde herved navnlig vægt på, at ansøgerne søgte om godkendelse til et barn uden væsentlige kendte fysiske eller psykiske problemer.

Dispensation fra aldersreglen (»noget yngre/særlige omstændigheder«) (nr. 17)

Samrådet afslog i februar 2002 at give ansøgerne aldersdispensation med henblik på godkendelse til et udenlandsk barn i alderen 12-36 måneder. Samrådet tilkendegav samtidig, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kunne fortsætte med henblik på adoption af et barn fra 24 måneder og opefter.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 40 og 43 år.

Nævnet besluttede i maj 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet fandt ikke grundlag for at give ansøgerne

dispensation efter godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 1. Efter denne bestemmelse kan der dispenseres fra kravet om maksimalt 40 års aldersforskel, hvis kun den ene ægtefælles alder overstiger barnets alder med mere end 40 år, mens den anden ægtefælle er noget yngre.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at man efter en konkret vurdering ikke fandt, at aldersforskellen mellem den yngste ægtefælle og et barn i alderen 12-36 måneder ville være »noget under« 40 års aldersforskel.

Nævnet fandt efter en konkret vurdering heller ikke, at der forelå sådanne særlige omstændigheder i ansøgernes sag, at ansøgerne kunne godkendes til et barn i alderen 12-36 måneder, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 3. Det forhold, at ansøgerne havde mødt hinanden i en sen alder og relativt hurtigt efter endt fertilitetsbehandling henvendte sig til amtet med henblik på adoption samt det forhold, at den ene af ægtefællerne på ansøgningstidspunktet kun lige var fyldt 43 år udgjorde efter nævnets opfattelse ikke sådanne særlige omstændigheder.

Dispensation fra aldersreglen (»noget yngre«) (nr. 18)

Samrådet afslog i marts 2002 at give ansøgerne aldersdispensation med henblik på godkendelse til et udenlandsk barn på under 2 år. Samrådet tilkendegav samtidig, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kunne fortsætte med henblik på adoption af et barn i alderen 24-48 måneder.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 38 og 47 år.

Nævnet besluttede i maj 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet fandt ikke grundlag for at give ansøgerne dispensation efter godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 1. Efter denne bestemmelse kan der dispenseres fra kravet om maksimalt 40 års aldersforskel, hvis kun den ene ægtefælles alder overstiger barnets alder med mere end 40 år, mens den anden ægtefælle er noget yngre.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at aldersforskellen mellem ansøgerne og et barn under 24 måneder ville være 45-47 år for den ældste ægtefælles vedkommende og 36-38 år for den yngste ægtefælles vedkommende. Henset til den ældste ægtefælles alder fandt nævnet i dette tilfælde ikke, at betingelsen om, at den yngste ægtefælle skal være noget yngre end 40 års aldersforskel, var opfyldt.

Dispensation fra aldersreglen (»noget yngre«) (nr. 19)

Samrådet afslog i maj 2002 at dispensere fra aldersbetingelserne i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 1, til et barn i alderen 2-4 år.

Samrådet besluttede samtidig i fase 3 at godkende ansøgerne til et barn ældre end 4 år.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 34 og 48 år.

Nævnet besluttede i september 2002 delvist at ændre samrådets afgørelse, således at ansøgerne kunne godkendes til et barn i alderen 36-60 måneder.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at aldersforskellen mellem et barn i alderen 36-60 måneder og den ældste ansøger ville være 45 år, mens aldersforskellen mellem et barn i denne alder og

den yngste ægtefælle ville være 31 år. Da aldersforskellen mellem et barn i alderen 36-60 måneder og den yngste ægtefælle ville være væsentlig mindre end 40 år, fandt nævnet, at betingelsen for dispensation i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1, var opfyldt.

Nævnet fandt imidlertid ikke grundlag for at give ansøgerne aldersdispensation til et barn i alderen 24-48 måneder.

Nævnet lagde herved navnlig vægt på den ældste ægtefælles alder, idet aldersforskellen mellem vedkommende og et barn i alderen 24-48 måneder ville være 46 år og 4 måneder.

Nævnet bad samrådet om fremover at fastsætte en øvre aldersgrænse for aldersrammen for barnet, ligesom man af hensyn til at undgå eventuelle misforståelser samtidig bad samrådet om fremover at præcisere godkendelsesrammen i måneder frem for i år.

Dispensation fra aldersreglen (»noget yngre«) (nr. 20)

Samrådet afslog i september 2002 at dispensere fra aldersbetingelserne i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 1, til et barn yngre end 36 måneder.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 41 og 45 år. De anførte i deres klage, at de ønskede aldersdispensation til et barn fra 24 måneder.

Nævnet besluttede i oktober 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at aldersforskellen mellem ansøgerne og et barn fra 24

måneder ville være 39 år for den ene ansøgers vedkommende og 43 år for den anden ansøgers vedkommende. Nævnet fandt i dette tilfælde ikke, at betingelsen om, at aldersforskellen mellem barnet og den yngste ægtefælle skal være noget under 40 år, var opfyldt.

Nævnet bad samrådet om fremover at fastsætte en øvre aldersgrænse for aldersrammen for barnet, ligesom man af hensyn til at undgå eventuelle misforståelser samtidig bad samrådet om fremover at præcisere godkendelsesrammen i måneder frem for i år.

Dispensation fra aldersreglen («noget yngre») (nr. 21)

Samrådet afslog i oktober 2002 at dispensere fra aldersbetingelserne i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 1, til et barn i alderen 0-36 måneder.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 40 og 47 år. De anførte i deres klage, at de ønskede aldersdispensation til et barn i alderen 0-36 måneder. Hvis dette ikke kunne imødekommes, ønskede de fastsat en så lav aldersramme som muligt.

Nævnet besluttede i december 2002 at stadfæste samrådets afgørelse om afslag på dispensation til et barn i alderen 0-36 måneder.

Nævnet besluttede samtidig, at ansøgerne kunne fortsætte undersøgelses- og godkendelsesforløbet med henblik på adoption af et barn i alderen 48-72 måneder.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at aldersforskellen mellem ansøgerne og et barn i alderen 0-36 måneder ville være 47 år for den ældste æg-

tefælles vedkommende og 40 år for den yngste ægtefælles vedkommende. Nævnet fandt i dette tilfælde ikke, at betingelsen om, at aldersforskellen mellem barnet og den yngste ægtefælle skal være noget under 40 år, var opfyldt.

Ved godkendelse til et barn i alderen 48-72 måneder ville der derimod være 36 års aldersforskel mellem den yngste ægtefælle og barnet, mens der ville være 43 års aldersforskel mellem den ældste og barnet. Nævnet fandt i dette tilfælde grundlag for at give dispensation efter godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1. Det var dog samtidig nævnets opfattelse, at der ikke kunne dispenseres efter denne bestemmelse til et barn yngre end 48 måneder. Nævnet lagde herved navnlig vægt på det forhold, at aldersforskellen mellem den yngste ægtefælle og et barn yngre end 48 måneder ikke kunne siges at være noget under 40 års aldersforskel, når der henses til den ældste ægtefælles alder.

Dispensation fra aldersreglen («noget yngre/særlige omstændigheder») (nr. 22)

Samrådet afslog i november 2002 at dispensere fra aldersbetingelserne i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 1, til et barn i alderen 0-36 måneder. Samrådet besluttede samtidig, at ansøgerne kunne godkendes til et barn i alderen 12-36 måneder.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 39 og 41 år.

Nævnet besluttede i december 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at aldersforskellen mellem den yngste ægtefælle og et barn i alderen 0-36 måneder efter nævnets vurdering ikke ville være noget under 40 år.

Ansøgerne havde i deres klage gjort gældende, at baggrunden for, at de ønskede aldersrammen ændret til 0-36 måneder var, at de ønskede at adoptere fra et land, hvor langt de fleste børn, ifølge det oplyste fra den formidlende organisation, var under 12 måneder.

Nævnet fandt efter en konkret vurdering ikke, at dette forhold udgjorde en sådan særlig omstændighed, at der kunne dispenseres i medfør af godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 3. Heller ikke det forhold, at den ældste ægtefælle på ansøgningstidspunktet kun ca. 1 måned forinden var fyldt 41 år udgjorde efter nævnets opfattelse en særlig omstændighed.

2.4.2. Principielle afgørelser vedrørende helbred

Helbred (testikelkræft, observationstid) (nr. 8)

Samrådet afslog i november 2001 at godkende ansøgerne som adoptanter på grund af ansøgerens helbredsforhold.

Afslaget var begrundet i, at ansøgeren i maj 2001 var blevet opereret for testikelkræft i stadium I med fjernelse af højre testikel. Der var ikke tegn til sygdomsspredning.

Nævnet stadfæstede i februar 2002 afgørelsen.

Nævnet lagde ved afgørelsen særligt vægt på, at ansøgeren var opereret for testikelkræft i stadium I.

Nævnet besluttede samtidig, at der kunne indgives ny ansøgning efter 2 års observationstid fra operationstidspunktet, da risikoen for tilbagefald herefter blev vurderet til at være minimal.

Helbred (livmoderhalskræft, observationstid) (nr. 9)

Samrådet afslog i marts 2002 af godkende ansøgerne som adoptanter på grund af ansøgerindens helbredsforhold.

Afslaget var begrundet i, at ansøgerinden i november 1998 var blevet opereret for livmoderhalskræft i tidligt stadium (stadium IB). Der var lokale glandelmetastaser i forbindelse med operationen, og ansøgerinden var efterfølgende blevet strålebehandlet. Strålebehandlingen blev afsluttet i januar 1999. Hun gik fortsat til regelmæssig kontrol.

Nævnet stadfæstede i juni 2002 afgørelsen.

Nævnet lagde ved afgørelsen særligt vægt på, at observationsperioden på tidspunktet for afgørelsen var for kort. Ansøgerinden var først blevet færdigbehandlet i januar 1999 og gik fortsat til regelmæssig kontrol.

Nævnet fandt det ikke muligt at angive noget præcist om observationsperiodens længde.

Nævnet henviste til de nye generelle helbredsretningslinier, som angiver en observationstid på 8 år efter afsluttet behandling i tilfælde, hvor en ansøger er behandlet for leukæmi og andre kræftsygdomme. Retningslinierne angiver endvidere, at ansøgere med velbehandlet livmoderhalskræft af typen planocellulært carcinom stadium I og II uden metastaser kan godkendes efter afsluttet behandling og 5 års observationstid.

Helbred (dissemineret sclerose - indhentelse af speciallægeerklæring) (nr. 10)

Samrådet afslog i januar 2001 på baggrund af lægelige oplysninger fra 1999 at godkende ansøger-

ne i fase 1 på grund af ansøgerindens helbredsmæssige forhold.

Afslaget var begrundet i, at ansøgerinden i 1987 formentlig havde første udbrud af dissemineret sclerose. Sygdommen blev påvist første gang i 1990 ved MR-scanning og senere bekræftet i 1992. Ansøgerinden havde haft enkelte tilfælde af følesløshed og symptomer svarende til synsnervebetændelse. Hun havde ikke haft progression i sygdommen og var ikke i medicinsk behandling.

Nævnet besluttede i marts 2002 at sende sagen tilbage til samrådet til fortsat behandling og ny 1. instansafgørelse efter indhentelse af aktuel speciallægeerklæring til belysning af ansøgerindens helbredstilstand. Endvidere fandt nævnet, at der burde indhentes en individuel prognose baseret på ansøgerindens hidtidige sygdomsforløb og nuværende neurologiske status.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgerindens diagnose var stillet i 1987 og på det hidtidige forløb af sygdommen.

Helbred (epilepsi) (nr. 11)

Samrådet afslog i februar 2002 at godkende ansøgerne til dansk barn på grund af ansøgerens epilepsi.

Afslaget var begrundet i, at ansøgeren ikke var anfaldsfri trods kraftig medikamentel behandling med 3 forskellige antiepileptica.

Nævnet besluttede i september 2002 at ændre samrådets afgørelse.

I godkendelsesbekendtgørelsens (nr. 198 af 22. marts 2000) § 7, nr. 1, fremgår det, at det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at

»ansøgerens fysiske og psykiske helbredstilstand ikke forringer mulighederne for, at adoptionsforløbet bliver til barnets bedste«.

Af Civilretsdirektoratets vejledning om vurderingen af adoptionsansøgers fysiske og psykiske helbredsforhold fremgår videre om epilepsi, at hvis denne er »velbehandlet, således at ansøgeren er anfaldsfri og velfungerende i sin dagligdag, kan der gives godkendelse efter undersøgelse hos speciallæge«.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgeren fremstod velfungerende i sin dagligdag. Nævnet lagde endvidere vægt på, at hans epileptiske anfald måtte betegnes som meget små, og at han mærkede anfaldene i forvejen, således at han havde mulighed for at advisere sine omgivelser.

Nævnet fandt på denne baggrund ikke, at ansøgerens helbredsforhold var til hinder for adoption.

Helbred (forhøjet blodtryk, overvægt og diabetes) (nr. 12)

Samrådet afslog i september 2002 at godkende ansøgerne som adoptanter på grund af ansøgerindens helbredsforhold. Det fremgik af sagen, at ansøgerinden havde diabetes mellitus type 2, samt at hendes body mass index var 32. Det fremgik endvidere, at hendes blodtryk efter hvile med 5 minutters mellemrum var henholdsvis 178/97 og 173/100.

Nævnet besluttede i oktober 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

I godkendelsesbekendtgørelsens (nr. 198 af 22. marts 2000) § 7, nr. 1, fremgår det, at det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at »ansøgerens fysiske og psykiske helbredstilstand

ikke forringer mulighederne for, at adoptionsforløbet bliver til barnets bedste«.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at kombinationen af ansøgerindens forhøjede bloktryk, overvægt og diabetes gjorde, at hun havde en betydelig overdødelighed i forhold til normalbefolkningen.

Nævnet fandt på denne baggrund ikke, at der var tilstrækkelig sikkerhed for, at et adoptionsforløb vil blive til barnets bedste.

Helbred (morbus Hodgkins) (nr. 13)

Samrådet afslog i juli 2002 at godkende ansøgerne som adoptanter på grund af ansøgerens helbredsforhold.

Det fremgik af sagen, at ansøgeren knap 20 år tidligere havde udviklet morbus Hodgkins, og at han havde haft tilbagefald af sygdommen 3 gange og senest i 2000, hvor han blev behandlet med kemoterapi.

Nævnet besluttede i oktober 2002 at stadfæste afgørelsen.

I godkendelsesbekendtgørelsens (nr. 198 af 22. marts 2000) § 7, nr. 1, fremgår det, at det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at »ansøgerens fysiske og psykiske helbredstilstand ikke forringer mulighederne for, at adoptionsforløbet bliver til barnets bedste«.

Af vejledningen om vurderingen af adoptionsansøgers fysiske og psykiske helbredsforhold fremgår videre om kræftsygdomme, at »ansøgere, der tidligere har været behandlet for kræft eller leukæmi, og som er blevet helbredt for sygdommen, vil kunne godkendes efter undersøgelse hos

speciallæge, hvis risiko for tilbagefald er minimal. Observationstid efter afsluttet behandling bør være 8 år for både leukæmi og andre kræftsygdomme«.

Nævnet var enig med samrådet i begrundelsen, idet man lagde vægt på, at ansøgeren ca. 20 år tidligere havde udviklet morbus Hodgkins, og at han havde haft flere tilbagefald af sygdommen senest i 2000. Nævnet lagde endvidere vægt på, at overlægen fra det behandlende sygehus i en udtalelse bl.a. nævnte, at det var vanskeligt på nuværende tidspunkt at udtale sig om prognosen på grund af det ret komplicerede forløb. Nævnet fandt på denne baggrund ikke, at der var tilstrækkelig sikkerhed for, at risikoen for tilbagefald kunne betegnes som minimal.

Nævnet bemærkede samtidig, at nævnet fandt, at det ville være relevant for ansøgerne tidligst om 3-4 år at indgive en fornyet ansøgning med henblik på en stillingtagen til, om der til den tid er bedre mulighed for at vurdere ansøgerens prognose. Det blev herved forudsat, at der ikke i perioden forekom tilbagefald af sygdommen.

Helbred (testikelkræft) (nr. 14)

Samrådet afslog i juni 2002 at godkende ansøgerne som adoptanter på grund af ansøgerens helbredsforhold.

Det fremgik af sagen, at ansøgeren i sommeren 2001 var blevet opereret for højresidig testikelkræft med efterfølgende strålebehandling.

Nævnet besluttede i november 2002 at ændre samrådets afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgeren havde haft den mildeste form for testikel-

kræft, og at der ikke i Danmark er set tilbagefald af denne type af sygdommen. Det var på denne baggrund nævnets vurdering, at risikoen for tilbagefald – efter at der var forløbet 1½ år siden behandlingens afslutning – i den konkrete sag var så lille, at det ikke var til hinder for godkendelse til adoption.

Helbred (kræft i æggestokkene) (nr. 15)

Samrådet afslog i september 2002 at godkende ansøgerne som adoptanter på grund af ansøgerindens helbredsforhold.

Det fremgik af sagen, at ansøgerinden i foråret 2000 blev opereret for kræft i æggestokkene. Nævnet besluttede i november 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgerinden i foråret 2000 blev opereret for kræft i æggestokkene, hvor der var spredning af kræftceller til bughulen. På trods af at hun siden operation havde været recidivfri, fandt nævnet, at hun havde en betydelig overdødelighed.

Nævnet fandt på denne baggrund ikke, at der var tilstrækkelig sikkerhed for, at et adoptionsforløb vil blive til barnets bedste.

Nævnet henviste i afgørelsen til godkendelsesbekendtgørelsens § 7, nr. 1, hvoraf det fremgår, at det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at »ansøgerens fysiske og psykiske helbredstilstand ikke forringer mulighederne for, at adoptionsforløbet bliver til barnets bedste«.

Herudover henviste nævnet i afgørelsen til Civilrettsdirektoratets vejledning om vurderingen af adoptionsansøgeres fysiske og psykiske helbreds-

forhold, hvor det videre fremgår om kræftsygdomme, at »ansøgere, der tidligere har været behandlet for kræft eller leukæmi, og som er blevet helbredt for sygdommen, vil kunne godkendes efter undersøgelse hos speciallæge, hvis risiko for tilbagefald er minimal. Observationstid efter afsluttet behandling bør være 8 år for både leukæmi og andre kræftsygdomme«.

Helbred (psykiske helbredsforhold) (nr. 16)

Samrådet afslog i oktober 2002 at godkende ansøgerinden som enlig adoptant på grund af hendes psykiske helbredsforhold.

Nævnet besluttede i november 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet henviste i afgørelsen til § 5 i godkendelsesbekendtgørelsen, hvorefter det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at ansøgeren kan anses for egnet til at opfostre et barn alene.

Herudover henviste nævnet til, at det af § 7 i godkendelsesbekendtgørelsen fremgår, at det er en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at »ansøgerens fysiske og psykiske helbredstilstand ikke forringer mulighederne for, at adoptionsforløbet bliver til barnets bedste«.

Af Civilrettsdirektoratets vejledning om ansøgeres helbredsforhold fremgår det videre om den psykiske helbredstilstand:

»For barnet er det vigtigt, at forældrene er psykisk raske under dets opvækst, ikke blot fordi de skal kunne forsørge og passe det, men også fordi sygdom skaber utryghed i miljøet og påvirker hele familiesituationen på uheldig måde. Ansøgere med *hyppigt tilbagevendende depression eller mere varige tilstande som angst, tvangssymptomer eller*

psykosomatiske symptomer (legemlige symptomer som led i eller som udtryk for psykiske vanskeligheder) bør ikke godkendes, da deres ressourcer i væsentlig grad vil være beslaglagt af egne problemer, og evnen til normal livsudfoldelse og stabil følelsesmæssig kontakt med barnet vil være hæmmet« (s. 16).

Nævnet lagde ved afgørelsen navnlig vægt på, at det af psykiaterudtalelse fra primo 1999 fremgik, at ansøgerinden gennem en længere periode havde haft svære og omfattende spiseproblemer samt angst og andre psykiatriske problemer. Uanset at ansøgerinden siden 1999 måtte have været symptomfri, fandt nævnet, at hendes psykiske skrøbelighed fortsat var af en sådan karakter, at der var tvivl om, hvorvidt et adoptionsforløb vil blive til barnets bedste.

Helbred (psykiske helbredsforhold) (nr. 17)

Samrådet afslog i oktober 2002 at godkende en enlig ansøger på grund af psykiske helbredsforhold.

Nævnet besluttede i december 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens § 7, nr. 1, er det en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at »ansøgerens fysiske og psykiske helbredstilstand ikke forringer mulighederne for, at adoptionsforløbet bliver til barnets bedste«.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgeren – der som nævnt var enlig – alene på baggrund af tidligere depressioner måtte anses at have en risiko for igen at udvikle en depression, som var væsentlig større, end risikoen for depression for hendes aldersgruppe som helhed. Det forhold, at de hidtidige depressioner ikke havde

været af svær grad eller meget langvarige, og det forhold, at vedkommende i kraft af sin personlige udvikling i højere grad følte sig i stand til at »rumme« depressionen, ændrede efter nævnets vurdering ikke ved, at den pågældende havde en sådan øget risiko. Hertil kom en forøget risiko, der hidrørte fra, at ansøgeren ifølge de foreliggende oplysninger var arveligt disponeret for depression.

Nævnet var samtidig af den opfattelse, at yderligere undersøgelser af ansøgerens psykiske helbred ikke ville kunne fjerne tvivlen om ansøgerens psykiske stabilitet. En sådan undersøgelse ville udelukkende kunne sige noget om den aktuelle psykiske helbredstilstand, og ikke om risikoen for at udvikle depression på et senere tidspunkt. Nævnet fandt således ikke grundlag for at iværksætte en specialundersøgelse i sagen.

Helbred (bindevævssygdom/Lupus) (nr. 18)

Samrådet afslog i april 2002 at godkende ansøgerne på grund af ansøgerindens bindevævssygdom.

Nævnet besluttede i december 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på oplysningerne i den udarbejdede speciallægeerklæring, hvoraf det fremgik, at ansøgerinden knap 20 år tidligere havde fået konstateret en bindevævssygdom (lupus erythematosus disseminatus), og at hun for ca. 5 år siden blev nyretransplanteret, samt at hun herefter havde været i omfattende immundæmpende behandling.

Det var på denne baggrund nævnets vurdering, at der var en betydelig risiko for, at ansøgerinden kunne få tilbagefald i sygdommen, ligesom nævnet vurderede, at hendes overdødelighed – set i

forhold til normalbefolkningen – i de kommende 15-20 år var af en sådan karakter, at der ikke var tilstrækkelig sikkerhed for, at et adoptionsforløb ville blive til barnets bedste.

2.4.3. Principielle afgørelser vedrørende samliv

Samliv (nr. 6)

Samrådet afslog i februar 2002 at dispensere fra samlivskravet i godkendelsesbekendtgørelsens § 8.

Ansøgerne var på ansøgningstidspunktet henholdsvis 37 og 40 år.

Det fremgik af sagen, at ansøgerne på ansøgningstidspunktet havde boet sammen i 13½ måned.

Nævnet besluttede i juni 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Nævnet henviste i afgørelsen til godkendelsesbekendtgørelsens § 8, hvorefter et ægtepar kun kan godkendes som adoptanter, hvis de på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen har levet sammen i mindst 2½ år, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

Kravet om minimum 2½ års samliv skal ses ud fra et ønske om at sikre, at ansøgere lever i et stabilt parforhold, hvilket er en forudsætning for et gunstigt adoptionsforløb.

Hvis der foreligger særlige omstændigheder, vil samlivskravet kunne fraviges. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis samlivskravet kolliderer med aldersbetingelserne i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, fordi ansøgerne først har mødt hinanden i en

relativ sen alder og hurtigt fundet ud af, at de ikke kan få et biologisk barn sammen.

Nævnet fandt efter en konkret vurdering ikke, at det forhold, at samlivskravet for ansøgenes vedkommende kolliderede med aldersbetingelserne i godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, udgjorde en sådan særlig omstændighed, at det i sig selv kunne begrunde en fravigelse af samlivskravet med ca. 1 år. Nævnet fandt således, at samlivsperioden på ansøgningstidspunktet var for kort til, at det med tilstrækkelig sikkerhed kunne fastslås, at ansøgenes parforhold havde den fornødne stabilitet, som forudsættes for et gunstigt adoptionsforløb.

Nævnet henviste imidlertid ansøgerne til at indgive en fornyet ansøgning, når de havde samlevet i minimum 2 år. Nævnet bemærkede i den forbindelse, at ansøgerne på dette tidspunkt ville have mulighed for også at søge om dispensation fra alderskravet i medfør af godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 1.

Samliv (nr. 7)

Samrådet afslog i juli 2002 at godkende ansøgerne på grund af manglende opfyldelse af samlivskravet i godkendelsesbekendtgørelsens § 8.

Ansøgerne havde samlevet siden 1993, men havde i 2000 haft en midlertidig samlivsophævelse på 4 måneder.

Nævnet besluttede i september 2002 at ændre samrådets afgørelse.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at der var dokumentation for ansøgenes samliv i 9 år forud for ansøgningstidspunktet. Nævnet fandt efter en konkret vurdering ikke, at ansøgenes midlertidige samlivsophævelse på ca. 4 måneder i 2000 i sig

selv gjorde det tvivlsomt, om de havde et tilstrækkeligt stabilt parforhold. Nævnet lagde herved vægt på, at ansøgerne forud for samlivsophævelsen havde samlevet i 7 år, og at de efterfølgende havde været samlevende siden ultimo 2000.

Nævnet bemærkede over for ansøgerne, at man ikke ved afgørelsen havde taget stilling til, om de kunne godkendes som adoptanter i fase 3. Nævnet henledte opmærksomheden på, at denne vurdering ville bero navnlig på en individuel vurdering af deres ressourcer, og at ansøgerne i den sammenhæng måtte påregne, at amtet i forbindelse med samtalerne i fase 3 bl.a. ville drøfte forhold vedrørende samlivsophævelsen med ansøgerne.

2.4.4. Principielle afgørelser vedrørende enlige ansøgere

Enlige ansøgere (nr. 2)

Samrådet afslog at godkende en enlig ansøger til et udenlandsk barn nr. 3.

Ansøgerinden, der på ansøgningstidspunktet var 43 år, havde i forvejen adopteret 2 børn, der på ansøgningstidspunktet var henholdsvis 4½ år og 1½ år. Det fremgik af sagen, at ansøgerinden havde klaret omsorgen og plejen på bedste vis, og at begge børn var i god trivsel.

Ansøgerinden indgav ansøgning om barn nr. 3 6 måneder efter hjemtagelse af det yngste barn.

Et flertal af nævnets medlemmer besluttede i april 2002 at stadfæste afgørelsen. Et medlem fandt, at ansøgerinden kunne godkendes.

Nævnet tilkendegav, at den omstændighed, at en adoptionsansøger er enlig, ikke i sig selv er til

hinder for en godkendelse til et barn nr. 3. Samtidig tilkendegav nævnet, at det dog kræver meget store ressourcer at optage et 3. adoptivbarn i en familie, hvor der kun er en forælder.

Nævnet fandt det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at ansøgerinden besad sådanne særlige ressourcer. Nævnet var således meget i tvivl om, hvorvidt ansøgerinden besad de store ressourcer, der er en forudsætning for, at adoptionen kunne blive til barnets bedste, når hensynene til behovene hos hendes børn på henholdsvis 5 år og 2 år også skulle tilgodeses.

Nævnet lagde ved afgørelsen navnlig vægt på, at man fandt det tvivlsomt, hvor realistisk ansøgerinden forholdt sig til den belastning, det ville være at få yderligere et adoptivbarn, ligesom det var tvivlsomt, om hun i tilstrækkeligt omfang havde reflekteret over, hvordan de ældste børns behov ville kunne tilgodeses efter modtagelsen af yderligere et barn.

Enlige ansøgere (nr. 3)

Samrådet godkendte i oktober 2002 en enlig ansøger til et udenlandsk barn, men afslog samtidig at godkende ansøgeren til et søskendepar.

Nævnet besluttede på et møde i december 2002 at stadfæste samrådets afgørelse.

Ifølge § 5 i godkendelsesbekendtgørelsen er det en betingelse for at blive godkendt som adoptant, at ansøgeren kan anses for egnet til at opfostre et barn alene.

Efter nævnets praksis stilles der ikke krav til enlige ansøgere, som er forskellige fra de krav, der stilles til par. Derimod stilles der f.eks. større krav til enliges netværk, idet den enlige ikke vil kunne

dele ansvaret med at opfostre barnet med en ægtefælle. Af samme grund lægges der vægt på, at den enlige ansøger utvivlsomt er i besiddelse af gode personlige ressourcer. Hvis der er tvivl om en enlig ansøgers personlighedsmæssige ressourcer vil dette føre til, at der meddeles afslag på ansøgningen.

Nævnet lagde ved afgørelsen navnlig vægt på, at opgaven med at skabe den fornødne tilknytning til et søskendepar som udgangspunkt er større, end hvis man alene modtager et enkelt barn. Henset til, at ansøgeren søgte godkendelse som enlig adoptant, fandt nævnet det tvivlsomt, om vedkommende som eneforælder i tilstrækkeligt omfang ville være i stand til at varetage opgaven med at skabe den nødvendige tilknytning til to børn, som navnlig er vigtig i den første tid efter modtagelsen af et adoptivbarn. Nævnet tillagde det i den forbindelse en vis betydning, at ansøgeren kort tid forinden var flyttet til et andet land og derfor endnu ikke har haft mulighed for at etablere det fornødne netværk.

2.4.5. Principielle afgørelser vedrørende den individuelle vurdering

Den individuelle vurdering (barn nr. 2) (nr. 2)

Samrådet afslog i juli 2002 at godkende ansøgerne til barn nr. 2 på grund af en samlet vurdering af ressourcerne hos barn nr. 1.

Det fremgik af sagen, at ansøgerne havde indgivet deres ansøgning 3 ½ måned efter hjemtagelsen af det første barn.

Nævnet besluttede i oktober 2002 at tilbagesende sagen til samrådet til fornyet behandling og afgørelse i første instans.

Det fremgår af Civilrettsdirektoratets vejledning om international adoption:

»Der kan ikke fastsættes nogen absolut regel om, hvornår en ansøgning om adoption af endnu et barn tidligst kan indgives. Afgørende i den sammenhæng må blandt andet være, at den samlede familie har opnået en sådan stabilitet, at såvel ansøgeren som adoptionssamrådet vil kunne vurdere ansøgerens ressourcer til at modtage endnu et barn. Dette hensyn vil normalt føre til, at ansøgning om adoption af endnu et barn først kan indgives, når der er forløbet seks måneder efter hjemtagelsen af det allerede adopterede barn. En ansøgning, der indgives tidligere end dette, vil således kunne afvises, medmindre ansøgeren godtgør, at der allerede på et tidligere tidspunkt med tilstrækkelig sikkerhed kan skønnes over familiens samlede stabilitet.«

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgerne indgav deres ansøgning ca. 3 ½ måned efter det første barns hjemtagelse. Det var derfor nævnets opfattelse, at ansøgerne på dette tidspunktet endnu ikke havde opnået at etablere den tilstrækkelige stabilitet i deres hverdag.

Under ansøgenes fremmøde for nævnet gjorde de således rede for, at der var sket en stor udvikling med det første barn inden for den senere tid. Nævnet fandt det på den baggrund rigtigst at tilbagesende sagen til fornyet behandling og afgørelse i 1. instans.

Den individuelle vurdering (psykologundersøgelse) (nr. 3)

Samrådet afslog i september 2002 at godkende ansøgerne, da man var i tvivl om, hvorvidt ansøgerne var i besiddelse af de nødvendige ressourcer i forhold til at adoptere et barn.

Ansøgerne havde i fase 3 gennemgået en psykologisk specialundersøgelse, og samrådets beslutning om at afslå godkendelse var navnlig begrundet i denne undersøgelse.

Nævnet besluttede i november 2002 at tilbage-sende sagen til samrådet til fornyet behandling og afgørelse i første instans.

Det var således nævnets opfattelse, at psykologundersøgelsen ikke opfyldte de vejledende retningslinier vedrørende udfærdigelse af psykologundersøgelser i adoptionssager. Det fremgår således af vejledningen, at »det skal fremgå, hvorfor psykologen har valgt at anvende de psykologiske tests, som er inddraget i undersøgelsen. Endvidere skal sammenhængen mellem de kliniske samtaler, de eventuelle testresultater og de endelige vurderinger fremgå klart og forståeligt«.

Det var i den konkrete sag nævnets vurdering, at disse forhold ikke fremgik med tilstrækkelig tydelighed af psykologerklæringen. Nævnet fandt her-efter ikke, at psykologerklæringen var egnet til at danne grundlag for en vurdering af ansøgenes egnethed som adoptanter. Nævnet fandt det derfor rigtigst, at sagen blev tilbagesendt til amtet med henblik på, at der blev lavet en ny psykologundersøgelse, der kunne skabe grundlag for en vurdering af ansøgenes egnethed som adoptanter.

2.4.6. Principielle afgørelser vedrørende bortfald af godkendelsen/tilbagekaldelse

Bortfald af godkendelsen (nr. 3)

Samrådet tilbagekaldte i maj 2002 ansøgenes godkendelse fra oktober 2000 på grund af væsentlige nye oplysninger om ansøgerens helbreds-mæssige forhold.

Samrådet godkendte i januar 2002 et matching-forslag til en udenlandsk pige.

I forbindelse med opdatering af ansøgernes socialrapport oplyste ansøgerne i april 2002, at ansøgeren i begyndelsen af 2001 havde været indlagt på grund af en blodprop i hjertet. I efteråret 2001 var han blevet bypass-opereret. Ved 1-års kontrol i februar 2002 fandtes ansøgeren at være hjertemæssigt velbefindende uden hjertekrampe eller tendens til væskeophobning i kroppen.

I juni 2002 stadfæstede nævnet afgørelsen. Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgeren i februar 2001 havde haft en blodprop i hjertet. På trods af kolesterolsænkende behandling var det nævnets vurdering, at ansøgeren havde en betydelig øget risiko for nye blodpropper.

Nævnet fandt derfor, at ansøgerens helbreds-mæssige forhold var til hinder for godkendelse som adoptant.

2.4.7. Principielle afgørelser vedrørende flergangsadoptanter

Flergangsadoptanter (nr. 4)

Samrådet afslog at godkende en enlig ansøger til et udenlandsk barn nr. 3.

Ansøgerinden, der på ansøgningstidspunktet var 43 år, havde i forvejen adopteret 2 børn, der på ansøgningstidspunktet var henholdsvis 4½ år og 1½ år. Det fremgik af sagen, at ansøgerinden havde klaret omsorgen og plejen på bedste vis, og at begge børn var i god trivsel.

Ansøgerinden indgav ansøgning om barn nr. 3 6 måneder efter hjemtagelse af det yngste barn.

Et flertal af nævnets medlemmer besluttede i april 2002 at stadfæste afgørelsen. Et medlem fandt, at ansøgerinden kunne godkendes.

Nævnet tilkendegav, at den omstændighed, at en adoptionsansøger er enlig, ikke i sig selv er til hinder for en godkendelse til et barn nr. 3.

Samtidig tilkendegav nævnet dog, at det kræver meget store ressourcer at optage et 3. adoptivbarn i en familie, hvor der kun er en forælder.

Nævnet fandt det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at ansøgerinden besad sådanne særlige ressourcer. Nævnet var således meget i tvivl om, hvorvidt ansøgerinden besad de store ressourcer, der er en forudsætning for, at adoptionen kunne blive til barnets bedste, når hensynene til behovene hos hendes børn på henholdsvis 5 år og 2 år også skulle tilgodeses.

Nævnet lagde ved afgørelsen navnlig vægt på, at man fandt det tvivlsomt, hvor realistisk ansøgerinden forholdt sig til den belastning, det ville være at få yderligere et adoptivbarn, ligesom det var tvivlsomt, om hun i tilstrækkeligt omfang havde reflekteret over, hvordan de ældste børns behov ville kunne tilgodeses efter modtagelsen af yderligere et barn.

2.5. Sagsbehandlingstider i nævnet

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de 44 klagesager som nævnet behandlede i 2002 var 38 dage. Dette er opgjort som bruttosagsbehandlingstiden, dvs. den samlede sagsbehandlingstid fra klagen indkommer til nævnet, og indtil afgørelsen er truffet og sendes til ansøgerne. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2001 42 dage.

Danske bortadoptioner

3

Godkendelsesbekendtgørelsen § 35:

Når et barn ønskes bortadopteret, udvælger Adoptionsnævnet blandt de ansøgere, der i henhold til § 11 er godkendt som adoptanter af et dansk barn, den ansøger, der skønnes bedst egnet til at adoptere det konkrete barn.

undersøgelsen i forbindelse med ansøgning til dansk barn omfatter fællessamtale, enesamtale og hjemmebesøg.

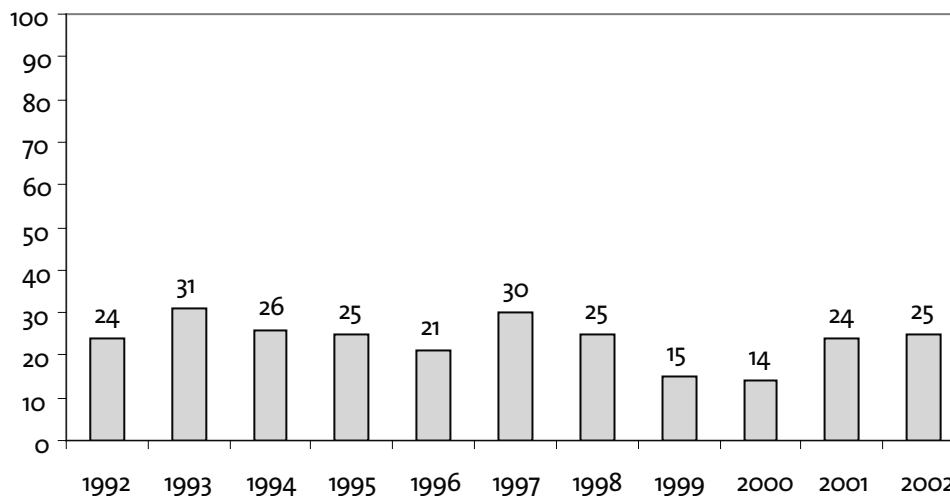
Opgaven med at anvise danske børn til godkendte adoptanter med henblik på anonym adoption varetages af nævnet.

Ansøgere, der ønsker at adoptere et dansk barn, skal ikke på adoptionsforberedende kursus og er ikke omfattet af det faseopdelte godkendelsessystem, der specielt er tilrettelagt til ansøgere, der ønsker at adoptere et udenlandsk barn. For-

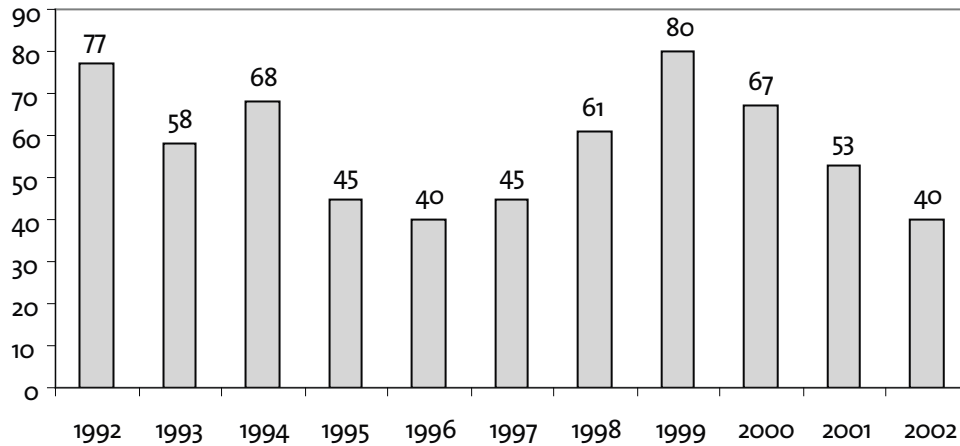
3.1. Antal godkendte ansøgere og danske børn til bortadoption

Normalt er der kun ganske få danske børn til bortadoption. I 2002 blev der således bortadopteret i alt 25 danske børn. Dette svarer omtrent

Danske børn anvist til bortadoption

Antal ansøgere godkendt til dansk barn

til tallet for 2001 (24), mens der i 2000 kun var 14 danske børn til bortadoption.

Antallet af danske børn til bortadoption gennem de seneste 10 år fremgår af figuren på side 31. I alt blev der gennem de 10 år anvist 260 børn til anonym dansk bortadoption.

I samme periode blev der godkendt 634 ansøgere til anonym adoption af danske børn, jf. figuren ovenfor. I 2002 alene blev der godkendt 40 ansøgere.

Der blev i 2002 ikke godkendt enlige som adoptanter til danske børn.

3.2. Proceduren ved anvisning af danske børn

Når ansøgere er godkendt til adoption af et dansk barn, indsender amtskommunen godkendelses-sagen til nævnet. Herefter vil en voteringsgruppe, der består af tre nævnsmedlemmer, gennemgå sa-

gen. Som i 2001 var der i 2002 kun nedsat én voteringsgruppe, der bestod af Vibeke Rønne, Thure Krarup og Birgit Skov Jensen.

Forretningsordenen § 31:

Når et adoptionsråd indsender en sag, hvori en adoptionsansøger er godkendt til anonym adoption af et dansk barn, foretager tre medlemmer af nævnet en gennemgang af sagen og gør sig herunder bekendt med de oplysninger i sagen, der vil kunne få betydning i forbindelse med en eventuel udvælgelse af ansøgeren i henhold til § 32.

Stk. 2. Med henblik på at foretage den i stk. 1 nævnte gennemgang udpeges en eller flere voteringsgrupper i nævnet. Det medlem af nævnet, der er socialrådgiver, er fast medlem i alle voteringsgrupper.

Hvis det ikke er muligt at anvise et barn til ansøgerne inden et år efter godkendelsen, henlægger nævnet normalt ansøgerens sag.

Nævnet har i 2002 tilkendegivet, at der ikke er hjemmel til at afskære ansøgere, hvis sag bliver henlagt, fordi der ikke inden et år var anvist et barn til dem, fra på ny at ansøge om godkendelse som adoptanter af et dansk barn.

Når der er et dansk barn til bortadoption, foretager det pædiatriske medlem af nævnet – Birgitte Marner – en pædiatrisk vurdering af barnet. På baggrund af de foreliggende oplysninger om barnet, herunder den pædiatriske vurdering, og oplysningerne om de biologiske forældre, vælger voteringsgruppen de godkendte ansøgere, der efter en konkret vurdering skønnes bedst egnede til at adoptere det konkrete barn.

I forbindelse med vurderingen af hvilke ansøgere, der skønnes bedst egnede til at adoptere et konkret barn, vil bl.a. følgende forhold have betydning:

1. At barnet placeres i en passende geografisk afstand fra de biologiske forældre og deres netværk, således at sandsynligheden for, at anonymiteten brydes, minimeres.
2. At de biologiske forældres ønsker vedrørende barnets kommende forældre og miljø så vidt muligt respekteres.
3. At der i adoptivforældrenes baggrund er forhold, værdier og interesser, som stemmer overens med de biologiske forældres, således at miljøet ikke er fuldstændig fremmed. Dette kan f.eks. have betydning, hvis børnene senere i livet vil søge tilbage til deres biologiske ophav.

4. At ansøgerne har indsigt og rummelighed i forhold til eventuelle dispositioner i barnets biologiske familie for sygdomme eller handicap.

Hvis et barn har særlige behov – f.eks. på grund af fysiske eller psykiske forhold ved barnet – vil det naturligvis også have betydning hvilken familie, der skønnes bedst egnede til at imødekomme disse behov.

Når voteringsgruppen har udvalgt de ansøgere, der skønnes bedst egnede til at adoptere barnet, giver nævnet besked til den amtskommune, hvor ansøgerne bor. Amtskommunen orienterer herefter ansøgerne om, at nævnet har besluttet at anvise et barn til de pågældende.

Nævnets gennemsnitlige bruttosagsbehandlingstid i de danske bortadoptionssager var i 2002 18 dage. Bruttosagsbehandlingstiden udtrykker perioden fra nævnet modtog sagen, og indtil barnet blev anvist til en familie. I 2001 var sagsbehandlingstiden 24 dage.

Der henvises i øvrigt til nævnets statistik for 2002, som findes på nævnets hjemmeside www.adoptionsnaevnet.dk. Her vil man bl.a. kunne læse om den gennemsnitlige alder på børnene.

Vidensindsamling og forskning

4

Ifølge nævnets forretningsorden er en af nævnets opgaver at indsamle, bearbejde og formidle viden om adoption. Der var på nævnets budget for 2002 afsat 175.000 kr. til formålet. Nævnet tog i 2002 følgende initiativer i forbindelse med vidensindsamling og forskning på adoptionsområdet:

4.1. Støtte til ISS/IRC

Nævnet besluttede i september 2001 at yde økonomiske støtte til organisationen *The International Resource Centre for the Protection of Children in Adoption* (ISS/IRC) med i alt 300.000 kr. fordelt med 100.000 kr. på årene 2001, 2002 og 2003.

ISS/IRC er en afdeling under organisationen *International Social Service* (ISS), som arbejder med at fremme implementeringen af både FN's Børnekonvention og Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. ISS har deltaget ved udarbejdelsen af begge konventioner.

Målsætningen for ISS/IRC er at fremme og forbedre rettighederne for børn, som befinder sig i situationer, hvor de er i risiko for at blive forsømt eller efterladte, samt børn hvor familiepleje eller navnlig adoption kan komme på tale.

Det er nævnets opfattelse, at ISS/IRC udfører en væsentlig funktion på adoptionsområdet i rela-

tion til indsamling og formidling af viden om internationale adoptioner.

Nævnet har som donor endvidere mulighed for at søge om ISS' bistand i helt konkrete spørgsmål. ISS har således til brug for nævnets overvejelser vedrørende formidlingssituationen i Haiti udarbejdet en rapport om reguleringen af og tilsynet med adoptionsproceduren i landet.

4.2. Støtte til konkrete projekter

I maj 2002 besluttede nævnet desuden at støtte to forskningsprojekter inden for adoptionsområdet.

De to projekter er:

Conni Fensbo: »En historisk prospektiv undersøgelse af psykosociale forhold for internationalt adopterede i Nordjyllands Amt«. Forskningsarbejdet har været i gang siden november 1999 og har til formål at undersøge om internationalt adopterede børn og deres forældre har flere og alvorligere lidelser – såvel psykiske som somatiske – end danskfødte børn og deres forældre. De foreløbige undersøgelser har vist, at blandt de adopterede børn har 5,38 % fået en psykiatrisk diagnose under indlæggelse mod 3,29 % blandt de danskfødte børn.

Nævnet støttede projektet med 50.000 kr.

Lars von der Lieth: »Et projekt omkring rådgivning og vejledning af 50 adoptivbørn, som er kommet til Danmark efter deres fyldte 3. år«. Projektet er både et selvstændigt projekt, som såvel har et klinisk som et teoretisk sigte, og et forprojekt til en landsdækkende repræsentativ spørgeskemaundersøgelse af hvordan det går større børn, når de bliver adopteret til Danmark. I undersøgelsen indgår børn fra mere end et dusin lande i Asien, Sydamerika og Østeuropa. De foreløbige undersøgelser har vist, at de børn, der får problemer med skolestarten, primært har det til fælles, at de i en periode har befundet sig på et børnehjem, og at de ved ankomsten til Danmark i et eller andet omfang har haft kendskab til deres oprindelige sprog.

Nævnet støttede projektet med 25.000 kr.

På et møde i september 2002 besluttede nævnet endvidere at støtte følgende projekt med 20.000 kr.:

Korea Klubben: Afholdelse af international forskningskonference den 11.-12. april 2003 med titlen »The Meaning of Roots: Ethnic Identity and Biological Heritage«. Læs mere om konferencen på Korea Klubbens hjemmeside www.koreaklubben.org.

Det bemærkes, at den økonomiske støtte til Korea Klubben først er ydet i 2003.

4.3. Behandlerkonference vedrørende adoption

Nævnet har på baggrund af et initiativ fra Adoption & Samfund siden 2002 deltaget i et arbejde med at etablere en såkaldt behandlerkonference. Udover nævnet har Civilretsdirektoratet, AC In-

ternational Børnehjælp og DanAdopt også deltaget i dette arbejde.

Formålet med konferencen er at bistå professionelle behandlere og adoptivfamilier i at finde frem til de behandlingsmetoder, som i dag eksisterer i behandlingen af de problemer, som adoptivfamilier kan have. Det er således et mål med konferencen at få kortlagt og synliggjort de offentlige og private hjælpeforanstaltninger og behandlingsmuligheder, der allerede eksisterer, men også at få belyst de områder, hvor der mangler hjælp.

Konferencen, der finder sted den 14.-15. november 2003, er åben for alle interesserede behandlere som f.eks. terapeuter, psykologer, læger, speciallærere, pædiatere og diætister og adoptivfamilier (for adoptivfamilier dog kun den 15. november 2003). Der henvises i den forbindelse til nævnets hjemmeside www.adoptionsnaevnet.dk.

4.4. Indsamling af statistik

Som det fremgår af årsberetningen for de foregående år, har nævnet taget initiativ til indsamling af omfattende statistiske oplysninger på adoptionsområdet, herunder oplysninger om samtlige godkendelsessager og matchingsager i samrådene, klagesager i nævnet samt rådgivninger ydet af nævnets børnelæger.

Der henvises herom til kapitel 5 samt nævnets statistik, der kan rekvireres fra nævnets sekretariatet eller læses på hjemmesiden www.adoptionsnaevnet.dk.

Der henvises i øvrigt til kapitel 7 for en beskrivelse af nævnets nationale aktiviteter og initiativer i 2002.

4.5. Andre initiativer

I forbindelse med vidensindsamling på adoptionsområdet har nævnet desuden deltaget i en række møder og konferencer i ind- og udland. Der henvises herom til kapitel 7 og 8.

Nøgletal på adoptionområdet i 2001

5

5.1. Hjemtagne børn

Nedenstående tabel viser antallet af udenlandske adoptivbørn, som blev hjemtaget af de to formidlende organisationer i 2002. Som det fremgår, blev der hjemtaget 609 børn fra i alt 20 lande.

Kina var med 24% af børnene i 2002 det land, hvorfra Danmark modtog flest børn. Herefter kom henholdsvis Indien, Colombia og Vietnam. Børn fra disse fire lande udgør tilsammen 64% af samtlige hjemtagne børn i 2002.

Hjemtagne børn i 2002	AC	DanAdopt	I alt	Andel
Bolivia	23	0	23	4%
Bulgarien	0	22	22	4%
Colombia	76	5	81	13%
Ecuador	7	0	7	1%
Etiopien	20	0	20	3%
Filippinerne	0	9	9	2%
Guatemala	1	0	1	0%
Haiti		1	1	0%
Hvide Rusland	25	0	25	4%
Indien	28	65	93	15%
Kina	110	35	145	24%
Korea	0	46	46	8%
Litauen	1	0	1	0%
Nepal	4	0	4	1%
Peru	5	2	7	1%
Sydafrika	0	8	8	1%
Thailand	8	11	19	3%
Tjekkiet	19	0	19	3%
Ungarn	3	0	3	1%
Vietnam	46	29	75	12%
I alt	376	233	609	100%

5.2. Afgørelser om godkendelse som adoptant

I 2002 traf adoptionssamrådene i alt 665 afgørelser om godkendelse som adoptant.

Afgørelser i 2002

Afgørelser i alt	665
Godkendelser	605
Godkendelsesprocent	91%
Afslag	60
Afslagsprocent	9%

Godkendelsesprocenten udgjorde i 2002 91%, mens afslagsprocenten var 9%. Ni ud af 10 ansøgere, der søgte om godkendelse som adoptant, blev med andre ord godkendt. Som det fremgår af den følgende figur, har godkendelsesprocenten i de seneste 5 år været nogenlunde konstant omkring 90%.

Hvis man udelukkende ser på de afgørelser i 2002, der vedrører par, var godkendelsesprocenten

for landet som helhed 92%, mens afslagsprocenten var 8%. I alt vedrørte 607 af afgørelserne truffet i år 2002 par.

Således var der i alt 58 afgørelser i 2002, som vedrørte enlige ansøgere. Af disse blev 79% godkendt, mens 21% fik afslag på godkendelse som adoptant.

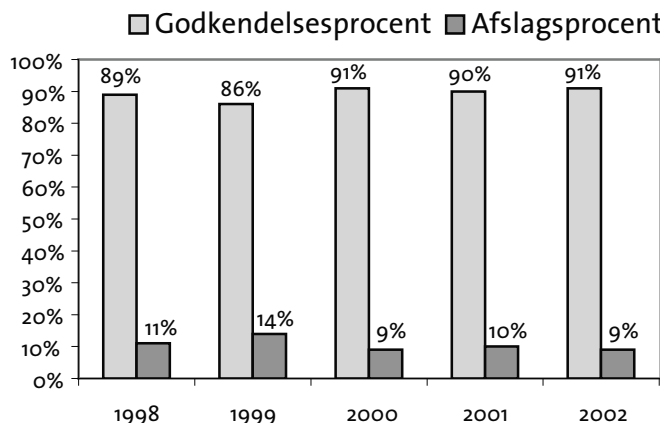
5.3. Matchinger

Nævnet har fra samrådene og de formidlende organisationer indhentet oplysninger om proceduren, når ansøgere får stillet et konkret barn i forslag (matchingen).

De formidlende organisationer har i 618 tilfælde stillet et udenlandsk barn i forslag til danske ansøgere i 2002. I 2% af tilfældene havde barnet én gang tidligere været stillet i forslag til en dansk ansøger. Ingen af børnene havde tidligere været stillet i forslag mere end én gang.

Gennemsnitsalderen for børnene var 12,3 måneder på matchingtidspunktet.

Godkendelses- og afslagsprocent gennem de seneste fem år

Har organisationen vurderet, at barnet falder inden for en almen godkendelse?

	Antal	Procent
Ja	485	78%
Nej/i tvivl	133	22%
I alt	618	100%

Begrundelse for, at barnet vurderes uden for/tvivi

	Antal	Procent af samtlige sager (n=133)
Fysiske forhold hos barnet	70	53%
Psykiske forhold hos barnet	16	12%
Barnet er ældre end 36 måneder	30	23%
Søskende	16	12%
Utilstrækkelige oplysninger	5	4%
Andet	20	14%

Ud af de 618 sager vurderede organisationen i 133 sager – svarende til 22% – enten, at barnet faldt uden for en almen godkendelse, eller organisationen var i tvivl om, hvorvidt dette var tilfældet. Begrundelserne herfor fremgår af tabellen ovenfor. Det bemærkes, at der i den enkelte sag kan være flere begrundelser, hvorfor antallet af begrundelser tilsammen overstiger 133.

I 75% af de matchingforslag, som organisationerne behandlede, vurderede organisationen, at forslaget lå inden for ansøgernes godkendelse, og forslaget blev derfor sendt direkte til ansøgerne til

tilkendegivelse af, om de var indstillet på at modtage barnet, jf. tabellen på side 42.

Samrådenes tal vedrørende indberetninger om matchingforslag er ikke direkte sammenlignelige med organisationernes tal, idet samrådenes tal vedrører antallet af sager, mens organisationernes tal vedrører antallet af børn i forslag.

Som nævnt vedrører organisationernes tal således de tilfælde, hvor et barn bringes i forslag af organisationerne. Da det kan forekomme, at et barn bringes i forslag flere gange, vil der kunne forekomme flere matchingforslag vedrørende samme barn. Et matchingforslag vil derimod ikke kunne vedrøre flere børn, da hvert barn - også i de tilfælde hvor søskende bringes i forslag på én gang - i organisationernes statistik tæller som et matchingforslag.

Derimod vil en machingsag i samrådet - hvis der bringes søskende i forslag - kunne vedrøre flere børn. Hertil kommer, at der undtagelsesvis, f.eks. hvis forslaget umiddelbart trækkes tilbage af giverlandet, vil forekomme tilfælde, hvor amtskommune ikke vil få kendskab til et matchingforslag.

Som det ses af tabellen nedenfor, afsluttede amterne i 2002 i alt 611 matchingsager.

Sagens afslutning

	Antal	Procent
Barn/børn forventes hjemtaget til ansøgeren	601	98%
Ansøgerens godkendelse trukket tilbage	3	0%
Sagen er henlagt	7	1%
I alt	611	100%

Organisationerne vurdering af matchingforslaget

	Antal (procent)
Matchingforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt direkte til ansøgeren til tilkendegivelse af, om de er indstillet på at modtage barnet	465 (75%)
Tvivel om, hvorvidt matchingforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse – forslaget sendt til samrådet	22 (4%)
Matchingforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget sendt til samrådet, da ansøgeren ønsker at søge om at få godkendelsen udvidet til at omfatte det pågældende barn	75 (12%)
Matchingforslaget ligger uden for ansøgerens godkendelse. Forslaget er alene sendt til orientering til samrådet, da ansøgeren ikke har ønsket at søge om udvidet godkendelse	16 (3%)
Sagen er sendt til samrådet, da giverlandet har bragt et barn i forslag uden på forhånd at tage stilling til hos hvilken adoptant, barnet ønskes placeret	36 (6%)
Sagen er sendt til samrådet, da ansøgeren har reflekteret på omtalen af et konkret barn (»børn søger forældre«)	4(1%)
I alt	618 (101%)

I de 601 sager, som blev afsluttet med, at et barn/børn forventes hjemtaget til ansøgeren, blev ansøgerens godkendelse udvidet i forbindelse med matchingen i 98 sager, hvilket svarer til 16% af sagerne.

Antallet af udvidelser i forbindelse med en matching svarer nogenlunde til tidligere erfaringer på dette område. I 2000 fik ansøgerne i 14% af

sagerne udvidet deres godkendelse til at omfatte et konkret barn og i 2001 gjaldt det 15%.

Nævnet udgiver årligt en statistik vedrørende godkendelses- og matchingsager. På nævnets hjemmeside findes endvidere løbende og opdaterede tal på adoptionsområdet www.adoptionsnaevnet.dk.

Nævnets tilsynsvirksomhed i 2002

6

6.1. Tilrettelæggelse af tilsynet i 2002

Med ændringen af adoptionsloven pr. 1. januar 2000 fik nævnet tillagt en række tilsynsfunktioner.

Nævnet fik med den nye lov til opgave at føre tilsyn med adoptionssamrådene, hvilket er en opgave, som nævnet i øvrigt også varetog frem til 1984, hvorefter opgaven i et vist omfang blevet varetaget af Civilretsdirektoratet. Nævnet fik desuden til opgave at føre tilsyn med de adoptionsformidlende organisationers behandling af matchingforslag (sager hvor et konkret barn bringes i forslag over for ansøgerne) og med organisationernes virksomhed i udlandet, herunder organisationernes relation til udenlandske samarbejdspartnere.

Hensigten med at give nævnet disse tilsynsfunktioner var navnlig at styrke tilsynet med de formidlende organisationer og at søge at fremme kvalitet og ensartethed i samrådenes praksis.

Godkendelsesbekendtgørelsen:

§ 38: Adoptionsnævnet fører tilsyn med adoptionssamrådene og behandler klager over afgørelser, der træffes af adoptionssamrådene.

§ 39: Civilretsdirektoratet fører tilsyn med de formidlende organisationer, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Adoptionsnævnet fører tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed i udlandet og med de formidlende organisationers behandling af matchingforslag.

Stk. 3. Civilretsdirektoratet og Adoptionsnævnet behandler klager over de formidlende organisationer inden for direktoratets og nævnets tilsynsområder.

Stk. 4. Amtskommunerne indberetter til Adoptionsnævnet, hvis amtskommunen bliver opmærksom på særlige forhold vedrørende de formidlende organisationers virksomhed i udlandet eller de formidlende organisationers behandling af matchingforslag.

6.1.1. Tilsyn med organisationernes behandling af matchingforslag

Når matchingen er foretaget i giverlandet, vurderer de formidlende organisationer, om matchingforslaget ligger inden for ansøgenes godkendelse (jf. ordforklaringen bagerst i beretningen for beskrivelse af »almen« versus »udvidet« godkendelse). Organisationerne har ansat en række børnelæger, således at organisationerne har de nødvendige faglige forudsætninger for at foretage en vurdering af matchingforslagene. Samtidig med, at matchingforslaget sendes til ansøgerne, orienteres amtskommunen (samrådet) om forslaget. Samrådet træffer – i modsætning til tidligere – ikke afgørelse i sager, hvor barnet efter organisationens vurdering ligger inden for ansøgenes godkendelse.

I de tilfælde hvor den formidlende organisation er i tvivl om, hvorvidt barnet ligger inden for ansøgers godkendelse, skal sagen sendes til samrådet med henblik på, at samrådet tager stilling til, om forslaget ligger inden for ansøgers godkendelsesramme. I de tilfælde, hvor organisationen vurderer, at barnet ligger uden for ansøgers godkendelse, skal sagen – hvis ansøgeren ønsker at adoptere barnet – ligeledes sendes til samrådet med henblik på, at samrådet tager stilling til, om ansøgers godkendelse kan udvides.

Endelig inddrages samrådet i matchingsager, når en ansøger har reflekteret på en generel omtale af et konkret barn i f.eks. de formidlende organisationers blade (»barn søger forældre«).

Organisationerne fik kompetencen i matchingsager pr. 1. april 2000, og det er ved lovændringen forudsat, at organisationerne udviser betydelig tilbageholdenhed ved vurderingen af udenland-

ske matchingforslag, således at forslagene sendes til samrådene til afgørelse, medmindre forslagene ligger *åbenbart* inden for ansøgers godkendelse.

Det forhold, at private organisationer har fået tillagt en opgave, som før var samrådets opgave, medfører i sig selv, at nævnet i en overgangsperiode bør føre et intensivt tilsyn på området. Det fremgår således også af bemærkningerne til lovforslaget til lov om ændring af adoptionsloven (Lovforslag L40 fremsat den 8. oktober 1998 af Justitsministeren), at der bør ske en styrkelse af tilsynet med de formidlende organisationers virksomhed.

Nævnet lagde også i 2002 ved tilrettelæggelsen af sit tilsyn vægt på, at der ikke alene blev foretaget en bagudrettet kontrol med allerede afgjorte sager, men at tilsynet i vidt omfang også blev baseret på dialog med organisationerne, således at der var mulighed for at drøfte eventuelle tvivlsspørgsmål og følge den generelle udvikling på adoptionsområdet.

Nævnets sekretariat har i den sammenhæng bl.a. fået til opgave at holde møder med de formidlende organisationer med henblik på drøftelse af generelle problemer. Der blev i den 14. april 2003 afholdt et møde med deltagelse af begge de formidlende organisationer. Herudover blev der den 27. maj 2002 afholdt møde med AC International Børnehjælps kontaktperson i Kina, og den 13. december 2002 blev der afholdt møde med repræsentanter fra DanAdopt. Der henvises herom til kapitel 7.

Nævnet indkaldte desuden som led i sit tilsyn med organisationernes behandling af matchingsager en række sager fra samrådene. Nævnet indkaldte således alle matchingsager afsluttet i 2002

vedrørende børn fra Hviderusland, Sydafrika, Bulgarien og Indien.

Nævnet er ikke i forbindelse med sit tilsyn blevet opmærksom på forhold, som i medfør af forretningsordenens § 29 har givet anledning til indberetning til Justitsministeriet, Civilretsdirektoratet.

6.1.2. Tilsyn med organisationernes virksomhed i udlandet

Godkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 2:

Adoptionsnævnet fører tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed i udlandet og med de formidlende organisationers behandling af matchingforslag.

Nævnet lagde ved varetagelsen af denne tilsynsopgave vægt på at besøge giverlande og i den forbindelse undersøge, hvorledes de formidlende organisationer tilrettelægger og gennemfører formidlingen. Tilsynet er blevet gennemført ved samtaler med de formidlende organisationers kontaktpersoner, samtale med myndighedspersoner og besøg på flere af de institutioner, hvorfra der formidles børn til adoption i Danmark.

Nævnet foretog i 2002 tilsyns- og informationsrejser til Hviderusland. Der henvises herom til beretningens kapitel 8.

6.1.3. Tilsynet med adoptionssamrådene

Nævnets opgave med at føre tilsyn med adoptionssamrådene har navnlig til formål at fremme

størst mulig kvalitet og ensartethed i samrådenes afgørelser. Nævnet modtager hvert år kun et mindre antal klager og har derfor ikke gennem sin virksomhed som klageinstans mulighed for at sikre en høj grad af ensartethed i samrådenes praksis. Dette er bl.a. baggrunden for, at nævnet ligesom i relation til de formidlende organisationer har valgt også at basere sit tilsyn med samrådene på dialog.

Adoptionsnævnets forretningsorden § 23:

Nævnet kan indkalde sager fra de amtskommunale adoptionssamråd til gennemsyn i nævnet.

stk. 2. Nævnet underretter adoptionssamrådet om resultatet af gennemgangen.

stk. 3. Nævnet kan ikke som led i sin tilsynsvirksomhed omgøre adoptionssamrådenes afgørelser.

Adoptionsnævnets forretningsorden § 24:

Nævnet afholder møder med adoptionssamrådene. Nævnet kan endvidere afgive vejledende udtalelser og henstillinger til adoptionssamrådene.

Nævnet orienterer løbende samrådene om afgørelser i sager af mere principiel betydning, jf. kapitel 2 herom.

Nævnet afholdt den 14.-15. marts 2003 det årlige landsmøde for de adoptionssamrådene. Der blev på mødet navnlig sat fokus på sagsbehandlingen i adoptionssager. Der henvises herom til kapitel 7.2.

Der blev ikke i 2002 foretaget gennemgang af sager om godkendelse som adoptant. Der henvises til afsnit 6.3.2. herom.

6.2. Indberettede sager fra organisationer og samråd

Såvel amtskommunerne som de formidlende organisationer kan indberette matchingsager til nævnet. Ifølge godkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 4, indberetter amtskommunen således til nævnet, hvis amtskommunen bl.a. bliver opmærksom på særlige forhold vedrørende de formidlende organisationers behandling af matchingforslag.

Nævnet behandler også klager over samrådenes afgørelser i matchingsager. Organisationerne kan således indberette en sag for nævnet, hvis de er uenige i et samråds vurdering af et barn. Nævnet har i 2002 truffet afgørelser i seks indberettede matchingsager. Én sag vedrørte tre søskende.

Fem af indberetningerne var fra amterne og én var fra AC International Børnehjælp.

Samtlige sager vedrørte AC International Børnehjælp.

Ud af de seks sager valgte nævnet at udtale kritik i to sager. De to sager er beskrevet nærmere i det følgende:

1. Kritik af AC International Børnehjælp
Sagen blev indberettet af Århus Amt og vedrørte

adoption af en kinesisk pige. Ved matchingen fremgik det af de kinesiske helbredsoplysninger, at barnet havde »en muskel svarende til venstre lår, der synes større end på den højre side«, men at dette ikke havde påvirket hendes udvikling. Der forelå desuden billeder af barnet.

Barnet blev af AC international Børnehjælps børnelæge vurderet som liggende inden for ansøgerens almene godkendelse.

Under opholdet i Kina udtrykte ansøgerne imidlertid overfor AC International Børnehjælp bekymring over barnets helbreds mæssige problemer, og barnet blev herefter undersøgt i Kina, ligesom den danske børnelæge på baggrund af nye billeder samt en beskrivelse af barnet afgav en ny erklæring. Børnelægen vurderede nu, at barnet led af Klippel-Trenaunay-Weber syndrom, som er en lokaliseret medfødt kar-anomali, hvor der kommer øget blodforsyning til det ramte område, som derfor vokser sig større (knogler, muskler, hud etc.). Af erklæringen fremgik, at der er tale om et alvorligt kosmetisk og funktionsmæssigt problem, og at man ikke kan forudsige graden af vækst. Det fremgik desuden, at behandling (kirurgi) er vanskelig, og i det aktuelle tilfælde blev det vurderet, at man kunne frygte, at såvel hofte som ryg var involveret, hvilket gjorde behandlingen endnu vanskeligere. Børnelægen konkluderede herefter, at der ikke var tvivl om, at barnet lå uden for en almen godkendelse.

De kinesiske myndigheder stillede herefter et andet barn i forslag til ansøgerne, og ansøgerne hjemtog dette.

Nævnet fandt efter en gennemgang af sagen, at AC International Børnehjælp burde have indhentet supplerende oplysninger og nye billeder

af barnet, inden det blev stillet i forslag over for ansøgerne. Nævnet lagde herved vægt på, at helbredsoplysningerne på matchingtidspunktet var ca. 6 måneder gamle, og på at det på baggrund af de på matchingtidspunktet foreliggende oplysninger, herunder navnlig billedmaterialet, var tvivlsomt, om barnet faldt inden for en almen godkendelse.

2. Kritik af AC International Børnehjælp og af samrådet ved Københavns Kommune

Sagen var indberettet af AC International Børnehjælp og vedrørte en ca. 9 måneder gammel dreng fra Tjekkiet. Sagen var af AC International Børnehjælp blevet sendt til samrådet med henblik på samrådets stillingtagen til matchingen. Dette skyldtes, at de tjekiske myndigheder bringer børn i forslag uden at stille forslag om, hvem barnet ønskes placeret hos.

Samrådet fandt, at barnet lå uden for en almen godkendelse, hvilket AC International Børnehjælp var uenig i. Samrådet lagde ved afgørelsen vægt på, at der ved den foretagne lægeundersøgelse af en dansk børnelæge blev henvist til barnets påfaldende håndstilling af højre hånd, hvilket ifølge samrådets lægelige konsulent ville kræve fysioterapi til vedligeholdelse af normal funktion samt løbende træning af højre hånd.

Nævnet var enig med AC International Børnehjælp i, at ovenstående ikke begrundes, at drengen falder uden for en almen godkendelse. Nævnet fandt således ikke, at det forhold, at fysioterapi kan komme på tale i den konkrete sag kan begrunde, at barnet vurderes uden for en almen godkendelse.

Nævnet fandt dog, at sagen på det foreliggende

grundlag var utilstrækkeligt oplyst. Nævnet var således af den opfattelse, at organisationen burde have indhentet resultaterne af en i sagen omtalt ultralydsscanning, inden sagen blev sendt til samrådet.

6.3. Indkaldte sager

6.3.1. Matchingsager

Det bemærkes, at nævnet for 2002 valgte at tilrettelægge det tilsyn, der via de indkaldte sager føres med samrådene og med de formidlende organisationers behandling af matchingforslag, på en anden måde end hidtil.

Nævnet indkaldte således ikke i forbindelse med sit tilsyn i 2002 – som tidligere – samtlige matchingsager for en bestemt periode. Man valgte i stedet at fokusere på matching af børn fra enkelte konkrete lande og indkaldte samtlige matchingsager vedrørende disse lande afsluttet i 2002.

Det drejede sig konkret om matchingsager vedrørende følgende lande:

- Hviderusland. Beslutningen om at indkalde sagerne vedrørende Hviderusland skal ses i lyset af nævnets tilsyns- og informationsrejse til Hviderusland, der gav anledning til bekymring. Der henvises herom til kapitel 8.7.
- Bulgarien. Indkaldelsen af sagerne vedrørende Bulgarien skete i forlængelse af, at nævnet i 2001 som led i sit tilsyn med de formidlende organisationer gennemgik sagerne vedrørende 74 børn hjemtaget fra Bulgarien i tidsrummet 1997-1999. Der henvises herom til nævnets årsberetning for 2001.

- Sydafrika. Indkaldelsen af sagerne vedrørende Sydafrika skyldtes, at Sydafrika i 2002 var et nyt giverland.
- Indien. Indkaldelse af sagerne vedrørende Indien skyldtes, at der fra Indien stilles forholdsvis flere børn i forslag uden for ansøgenes godkendelse end fra de øvrige giverlande.

De gennemgåede sager vedrører i alt 37 børn, hvoraf 19 kommer fra Hviderusland, 8 fra Sydafrika og 10 fra Bulgarien.

Gennemgangen af sagerne vedrørende Indien forventes først afsluttet i 2003, hvilket skyldes det omfattende arbejde med gennemgangen af i alt 103 sager.

Indkaldelsen af ovennævnte sager svarer til, at der er indkaldt sager vedrørende ca. 37% af de 376 børn, der blev hjemtaget i 2002.

6.3.1.1. Sager vedrørende børn fra Hviderusland

I samtlige 18 sager vedrørende børn fra Hviderusland blev børnene formidlet gennem AC International Børnehjælp, der som den eneste organisation hjemtager børn fra Hviderusland. En af sagerne vedrørte et søskendepar, hvorfor tilsynet i alt vedrørte 19 børn.

Børnene var i gennemsnit ca. 2 år og 10 måneder på matchingtidspunktet, således at det yngste barn var 5,5 måneder, mens det ældste var 5 år og 1 måned.

I gennemsnit gik der 4,3 uger fra udfærdigelsen af den seneste lægeerklæring i giverlandet, og indtil barnet blev matchet med en dansk ansøger. I én

sag blev der i forbindelse med matchingen indhentet supplerende lægelige oplysninger, hvilket skete 8 dage før datoen for matchingen.

Samrådet var involveret i samtlige matchingsager, hvilket skyldes, at de hviderussiske adoptionsmyndigheder bringer børn i forslag uden at stille forslag om, hvem barnet ønskes placeret hos. I disse tilfælde – hvor det altså er organisationen, der foreslår en ansøger til et bestemt barn – skal samrådet altid træffe afgørelse i sagen.

I 10 (53 %) af de 19 sager vurderede samrådet, at barnet lå inden for ansøgerens almene godkendelse. I de øvrige 9 sager (47 %) blev ansøgerens godkendelse af samrådet udvidet i forbindelse med matchingen.

Nævnets gennemgang af de 19 sager førte ikke til kritik af AC International Børnehjælp eller de involverede samråd.

6.3.1.2. Sager vedrørende børn fra Bulgarien

I samtlige 10 sager vedrørende børn fra Bulgarien blev børnene formidlet gennem DanAdopt, der som den eneste organisation hjemtager børn fra Bulgarien.

Børnene var i gennemsnit ca. 17 måneder på matchingtidspunktet, således at det yngste barn var 7 måneder, mens det ældste var 21 måneder.

I gennemsnit gik der ca. 3,5 måned fra udfærdigelsen af den seneste lægeerklæring i giverlandet, og indtil barnet blev matchet med en dansk ansøger. I alle sager, på nær én, blev der i forbindelse med matchingen indhentet supplerende lægelige oplysninger.

Samrådet var involveret i samtlige matchingsager, hvilket skyldes, at også de bulgarske myndigheder bringer børn i forslag uden at stille forslag om, hvem barnet ønskes placeret hos, jf. afsnit 6.3.1.1. om matchingproceduren i disse sager.

I 7 af de 10 sager vurderede samrådet, at barnet lå inden for ansøgerens almene godkendelse.

I de øvrige 3 sager blev ansøgerens godkendelse af samrådet udvidet i forbindelse med matchingen.

Nævnets gennemgang af de 10 sager gav følgende resultat:

Nævnet noterede sig generelt, at oplysningsgrundlaget i sagerne er forbedret i forhold til de sager, som nævnet gennemgik i forbindelse den oven for omtalte undersøgelse af sager vedrørende børn hjemtaget fra Bulgarien i tidsrummet 1997-1999.

Nævnet besluttede at udtale kritik i matchingsager vedrørende 1 barn. Denne sag beskrives nærmere i det følgende:

Kritik af samrådet ved Frederiksborg Amt

Nævnet fandt efter en gennemgang af sagen, at sagens lægelige oplysninger burde have givet samrådet anledning til fra DanAdopt at indhente nærmere oplysninger om baggrunden for den beskrevne fysiske udvikling hos barnet.

Det fremgik således af sagens lægelige oplysninger, at barnet da det var knap 13 måneder gammelt, målte 78 cm. og vejede 9,6 kg., at det, da det var 15,5 måneder gammelt, målte 81 cm. og vejede 12 kg., og at det, da det var 24 måneder gammelt, målte 82 cm. og vejede 11,5 kg.

Nævnet lagde særligt vægt på, at barnets højde efter det oplyste kun øgedes med 1 cm. i løbet af de sidste 10 måneder.

Nævnet fandt herefter, at samrådet i forbindelse med matchingen burde have indhentet nærmere oplysninger om barnets udvikling.

6.3.1.3. Sager vedrørende børn fra Sydafrika

I samtlige otte sager vedrørende børn fra Sydafrika blev børnene formidlet gennem DanAdopt, der som den eneste organisation hjemtager børn fra Sydafrika. Det bemærkes, at Sydafrika er et nyt formidlingsland, idet der først fra 2002 er gennemført adoptioner herfra.

Børnene var i gennemsnit ca. 7,5 måneder på matchingtidspunktet, således at det yngste barn var 3 måneder, mens det ældste var 17 måneder.

I gennemsnit gik der ca. 6 uger fra udfærdigelsen af den seneste lægeerklæring i Sydafrika, og indtil barnet blev matchet med en dansk ansøger. I én sag forelå der ingen lægeerklæring fra sydafrikansk side. I to sager – herunder sagen uden en lægeerklæring fra Sydafrika – blev der i forbindelse med matchingsagen indhentet supplerende lægelige oplysninger. Det skete henholdsvis 5 dage før og 3 dage efter datoen for matchingen.

Samrådet var ikke involveret i nogen af sagerne, idet barnet i samtlige tilfælde af organisationen var vurderet som liggende inden for ansøgerens almene godkendelse, jf. afsnit 6.1.1. om beskrivelse af matchingsproceduren.

Nævnet noterede sig i forbindelse med gennemgangen af de otte sager, at fem af de otte børn ved fødslen var konstateret HIV-positive, men at dette

alene var udtryk for passivt overførte antistoffer fra moderen. De fem børn var således alle ved to efterfølgende tests fundet HIV-negative, og de var således raske.

Nævnet besluttede at udtale kritik i matchingsager vedrørende to børn (svarende til 25%). Disse to sager er beskrevet nærmere i det følgende:

1. Kritik af samrådet ved Vejle Amt

Sagen drejede sig om et barn, som samrådet vurderede som liggende inden for ansøgernes almen godkendelse.

Det fremgik af sagen, at barnet var født ca. 2 måneder før forventelig termin med en fødselsvægt på 1850 gram. Sagen var henvist til samrådet af Danadopt, der var i tvivl om, hvorvidt barnet lå inden for ansøgernes godkendelse.

Nævnet fandt – med henvisning til oplysningerne om, at barnet var født 2 måneder før forventelig termin – at samrådet burde have vurderet barnet til at ligge uden for ansøgernes almene godkendelse.

2. Kritik af DanAdopt

Sagen drejede sig om et barn, som DanAdopt vurderede som liggende inden for ansøgernes almene godkendelse.

Det fremgik af sagen, at barnet ved anbringelsen på børnehjemmet havde været præget af omsorgssvigt både fysisk og psykisk, lige som der var begrundet mistanke om seksuelt misbrug.

Nævnet fandt, at barnet burde have været vurderet som liggende uden for en almen godkendelse. Derfor burde DanAdopt efter godkendelsesbekendtgørelsens § 27 have orienteret ansøgerne om muligheden for at ansøge om udvidelse af godkendelsen. Sagen burde derefter – hvis ansøgerne ønskede udvidelse af godkendelsen – have været sendt til samrådet.

6.3.2. Godkendelsessager

Nævnet har ikke i 2002 foretaget gennemgang af godkendelsessager. Tilsynet med samrådenes behandling af godkendelsessager er således alene sket gennem nævnets behandling af klagesager, jf. kapitel 2 herom.

Nævnet har besluttet i 2003 at gennemgå alle sager fra samrådene i Roskilde og Vestsjællands Amt vedrørende godkendelse af adoptanter i 2002. Dette skal ses på baggrund af, at de nævnte samråd i forhold til landsgennemsnittet har haft en henholdsvis lavere og en højere godkendelsesprocent set over de seneste fem år.

Nationale aktiviteter

7

7.1. Rådgivning i forbindelse med matchingforslag

Som beskrevet i kapitel 1 er der til nævnet knyttet et antal børnelæger, som har til opgave at rådgive kommende adoptanter. Det drejer sig for tiden om 7 børnelæger. I kapitel 9 findes en komplet liste over disse børnelæger.

Ved stillingtagen til et matchingforslag har ansøgeren mulighed for at søge rådgivning f.eks. hos de læger, der er tilknyttet de formidlende organisationer, ansøgerens egen læge og/eller de læger, som er tilknyttet nævnet.

Da nævnets børnelæger alene har en rådgivende rolle, skal de ikke tage stilling til, hvorvidt det foreslåede barn ligger inden for eller uden for ansøgernes godkendelse. Rådgivningen er ude-

lukkende et tilbud til ansøgeren, og ansøgeren bestemmer selv hvilke dokumenter, der eventuelt ønskes drøftet med nævnets børnelæge. Af samme grunde munder rådgivningen ikke ud i en skriftlig erklæring vedrørende barnets helbredsforhold.

I 2002 ydede nævnets børnelæger rådgivning til ansøgere i 54 tilfælde. Lige som tilfældet var i 2000 og 2001, blev rådgivningen i de fleste tilfælde ydet til ansøgere, der var tilmeldt DanAdopt. Således drejede 40 af de 54 rådgivninger (74 %) sig om børn formidlet gennem DanAdopt. Dette skal sammenholdes med, at 38 % af alle hjemtagne adoptivbørn i 2002 blev formidlet gennem DanAdopt.

Hvilken organisation har formidlet barnet

	Antal	Procent
AC	14	26%
DanAdopt	40	74%
I alt	54	100%

Hvilken type rådgivning er der ydet?

	Antal	Procent
Personlig rådgivning hos børnelægen	0	-
Personlig rådgivning i ansøgerens hjem eller andet sted	0	-
Telefonrådgivning	42	78%
Både personlig rådgivning og telefonisk rådgivning	12	22%
I alt	54	100%

Nævnet lader det være op til børnelægerne selv at vurdere, hvordan rådgivningen mest hensigtsmæssigt gennemføres, herunder om rådgivningen skal ske telefonisk, under hjemmebesøg eller på anden måde. Som det ses af tabellen nedenfor, var ca. 8 ud af 10 rådgivninger telefoniske, hvilket svarer til tallet for 2001.

Den gennemsnitlige rådgivning varede 2,4 timer.

Der blev i 2002 ydet færre rådgivninger end i 2001. De 54 rådgivninger i 2002 svarer således til 79% af de 68 rådgivninger, der blev ydet i 2001. Det er fortsat nævnets opfattelse, at rådgivningsordningen endnu ikke anvendes i det omfang, det var forudsat i forbindelse med vedtagelsen af den seneste adoptionslov.

For at øge de kommende adoptanters opmærksomhed på muligheden for at få uafhængig rådgivning, anmodede nævnet i 2002 de formidlende organisationer om fremover altid at vedlægge listen over nævnets børnelæger i forbindelse med alle matchingforslag. Dette tiltag ses imidlertid – som det fremgår – ikke afspejlet i antallet af rådgivninger i 2002.

Det er fortsat nævnets opfattelse, at en del af forklaringen på den forholdsvis beskedne anvendelse af nævnets rådgivende børnelæger skal findes i, at de kommende adoptanter modtager den fornødne rådgivning andetsteds, eksempelvis hos de formidlende organisationers læger eller egen læge.

7.2. Landsmøde for adoptionsamrådene

Nævnet afholdt den 14.-15. marts 2002 et landsmøde for adoptionsamrådene. Repræsentanter fra de

formidlende organisationer, Civilretsdirektoratet og Adoption og Samfund deltog også i landsmødet.

Landsmøderne blev før lovændringen i 2000 afholdt i Civilretsdirektoratets regi, hvorefter nævnet overtog opgaven.

Emnet for landsmødet var først og fremmest sagsbehandlingen i adoptionssager, og Folketingets Ombudsmand, professor, dr. jur. Hans Gammeltoft Hansen, holdt i den forbindelse et oplæg om udvalgte sagsbehandlingsspørgsmål.

Herudover blev deltagerne bl.a. orienteret om den nye børnelov, der trådte i kraft den 1. juli 2002, om resultatet af en brugerundersøgelse af sagsbehandlingen i amterne i forbindelse med ansøgning om adoption og om arbejdsgruppen vedrørende adoptionsansøgere helbreds mæssige forhold.

Repræsentanter fra Koreaklubben holdt et oplæg om postadoption, og Civilretsdirektoratet præsenterede en ny film til brug for de adoptionsforberedende kurser, »Solen skinnede skarpt«.

Som noget nyt i forhold til tidligere var der i 2002 arrangeret en række workshops, der omhandlede følgende emner: sagsbehandling, adoptionsansøgere helbreds mæssige forhold, socialrapporter, forskning på adoptionsområdet, spørgsmål til de formidlende organisationer og psykologundersøgelser i adoptionssager.

Referat fra landsmødet findes på nævnets hjemmeside www.adoptionsnaevnet.dk.

7.3. Andre møder

7.3.1. Med amterne

Nævnets sekretariat afholdt den 29. januar 2002 et møde med repræsentanter fra Viborg Amt. Mødet var foranlediget af amtets repræsentanter, der var i København i anden sammenhæng.

På mødet drøftede man bl.a. nævnets fortolkning af aldersreglerne. Amtets repræsentanter blev desuden orienteret om nævnets statistik vedrørende amtet for 2001 og om det da forestående landsmøde.

7.3.2. Med organisationer

Nævnet afholdt også i 2002 møder med de formidlende organisationer med henblik på drøftelse af generelle og aktuelle problemer.

Der blev den 12. april 2002 afholdt et møde med deltagelse af begge de formidlende organisationer. På mødet drøftede man bl.a. adoptionsformidlingen fra Vietnam, herunder udarbejdelsen af en bilateral aftale med de vietnamesiske myndigheder. Herudover drøftedes også forståelsen af godkendelsesbekendtgørelsens § 29, hvorefter organisationerne skal sende matchingsager til afgørelse i samrådet, hvis der foreligger tvivl om, hvorvidt barnet, der er bragt i forslag, ligger inden for ansørgernes godkendelse.

Der blev desuden den 27. maj 2002 afholdt møde med AC International Børnehjælps kontaktperson i Kina, der orienterede generelt om situationen omkring adoptionsformidlingen fra Kina

Endelig blev der den 13. december 2002 afholdt møde med repræsentater fra DanAdopt. Dette møde var foranlediget af, at et vietnamesisk barn hjemtaget via DanAdopt var blevet konstateret HIV-positiv, hvorefter ansøgerne ikke ønskede at gennemføre adoptionen.

7.4. Deltagelse i diverse arbejdsgrupper

Nævnet har i løbet af 2002 deltaget i diverse arbejdsgrupper nedsat af Civilretsdirektoratet:

7.4.1. Opfølgning på de adoptionsforberedende kurser

Opgaven for Civilretsdirektoratets arbejdsgruppe vedrørende opfølgning på de adoptionsforberedende kurser er at følge kurserne på et generelt plan. Derfor virker arbejdsgruppen primært som et forum for erfaringsudveksling.

Arbejdsgruppen mødes 3-4 gange årligt. På møderne gives en orientering fra Civilretsdirektoratet og fra arbejdsgruppens øvrige medlemmer. Herunder bliver der drøftet særlige emner efter forslag fra Civilretsdirektoratet eller arbejdsgruppens medlemmer i øvrigt.

7.4.2. Adoptionsansørgeres helbredsmæssige forhold

Nævnet deltog i arbejdsgruppen vedrørende kravene til adoptionsansørgeres helbredsmæssige forhold. Arbejdsgruppen havde til opgave at foretage en gennemgang af de eksisterende retningslinier

vedrørende helbredsmæssige krav til adoptionsansøgere og komme med forslag til fremtidige retningslinier på området.

Civilretsdirektoratet udsendte de reviderede retningslinier i juni 2002. Retningslinierne findes på direktoratets hjemmeside www.civildir.dk.

7.4.3. Udformningen af en abstrakt godkendelse som adoptant

Nævnet deltog i 2002 i arbejdsgruppen vedrørende udformningen af en abstrakt godkendelse som adoptant. Arbejdsgruppen havde til opgave at overveje hensigtsmæssigheden af de fulgte retningslinier om indholdet af en abstrakt godkendelse som adoptant i sager om adoption af udenlandske børn, herunder fremkomme med forslag til nye retningslinier, hvis der skønnedes at være behov herfor.

Arbejdsgruppen udarbejdede i december 2002 en redegørelse, hvori det blev anbefalet, at nævnet nedsatte en projektgruppe med henblik på dels at præcisere, hvilke helbredsforhold hos barnet, som

må antages at ligge inden for en almen godkendelse, dels at forsøge at foretage en præcisering og kategorisering af de helbredsmæssige forhold, som erfaringsmæssigt ses hos udenlandske adoptivbørn, og som kræver en udvidet godkendelse.

Nævnet vil i løbet af 2003 sammensætte projektgruppen og iværksætte dens arbejde.

7.5. Nævnets hjemmeside

Nævnets hjemmeside vedligeholdes løbende. På hjemmesiden findes bl.a. oplysninger om nævnets arbejde, reglerne på adoptionsområdet og en række statistiske oplysninger. Endvidere er nævnets publikationer tilgængelige fra hjemmesiden, ligesom der findes information om adoptioner i Danmark på engelsk.

Det er fortsat nævnets indtryk, at hjemmesiden opfylder et behov for samlet information på adoptionsområdet.

Nævnets hjemmeside findes på adressen www.adoptionsnaevnet.dk.

Internationale aktiviteter

8

8.1. Møde den 4. april 2002 med den franske dommer Marie-Christine Le Boursicot

Mødet var arrangeret på foranledning af Marie-Christine Le Boursicot, der er projektansvarlig for en fransk komparativ analyse af internationale adoptioner, navnlig med det formål at redegøre for nogle af de problemer, som de franske myndigheder har på adoptionsområdet.

Marie-Christine Le Boursicot havde forinden mødet med nævnets sekretariat besøgt DanAdopt og havde der fået en grundlæggende indføring i de danske regler. Marie-Christine Le Boursicot modtog fra nævnet materiale på engelsk og fransk til brug for sit arbejde, herunder en beskrivelse af reglerne i Danmark, lovgivningen, statistik samt autorisationsvilkårene for de formidlende organisationer.

Marie-Christine Le Boursicot redegjorde for, at det store antal af formidlende organisationer i Frankrig gør det svært at føre et effektivt tilsyn med organisationerne. Der er således i Frankrig 43 organisationer, der alene beskæftiger sig med nationale adoptioner, og 38 organisationer, der alene beskæftiger sig med internationale adoptioner.

Marie-Christine Le Boursicot redegjorde desuden for, at der i Frankrig er ca. 3.000 internationale adoptioner og ca. 1.000 nationale adoptioner om

året. Der godkendes imidlertid ca. 7.000 adoptanter årligt (ud af ca. 8.000 ansøgere), hvilket skaber et stort og meget akut problem for de franske myndigheder, idet det ikke er muligt for organisationerne at følge med efterspørgslen. Dette problem gør sig især gældende efter den drastiske begrænsning i antallet af adoptioner fra Vietnam, der indtrådte efter indgåelse af den bilaterale aftale mellem Frankrig og Vietnam, og der er således i øjeblikket ca. 20.000 godkendte ansøgere, der venter på at modtage et barn.

Marie-Christine Le Boursicot forklarede, at der blandt befolkningen i Frankrig er en vis skepsis over for organisationer, der beskæftiger sig med international adoption, da dette arbejde i et vist omfang betragtes som neo-kolonialisme. Hun gav dette som et bud på, hvorfor organisationerne værger sig ved at øge deres adoptionsaktiviteter yderligere.

Marie-Christine Le Boursicot blev orienteret om det danske system, herunder om tilsynet med de formidlende organisationers økonomiske forhold. Endvidere blev spørgsmålet om adoptioner til homoseksuelle par drøftet. Marie-Christine Le Boursicot orienterede om en EU-dom (optrykt i ISS News Bulletin marts 2002), hvor domstolen gav de franske myndigheder medhold i, at det ikke var i strid med international lovgivning at give en homoseksuel mand afslag på godkendelse som adoptant.

8.2. Møde med andre europæiske centralmyndigheder den 7. april 2002 i forbindelse med Euradopt Konference i Århus

I tilknytning til en konference om biologiske mødre og fremme af nationale adoptioner arrangeret af Euradopt (paraplyorganisation for de europæiske formidlende organisationer) med deltagelse af flere europæiske centralmyndigheder tog nævnets sekretariat og Civilretsdirektoratet initiativ til et møde med centralmyndighederne på adoptionsområdet. Der deltog repræsentanter fra Norge, Sverige, Holland, Tyskland og Italien.

Følgende emner blev drøftet på dette møde:

1. Vietnam
2. Omkostninger og donationer ved udenlandske adoptioner
3. Haiti
4. Ukraine
5. Erklæring om heteroseksualitet til Kina

Ad 1) Vietnam

Kontorchef i Civilretsdirektoratet, næstformand i nævnet, Anne Thalbitzer orienterede om nævnets besøg i Vietnam, herunder om de danske myndigheders efterfølgende arbejde med at afdække mulighederne for at indgå en bilateral aftale med Vietnam. Hun oplyste, at nævnet og Civilretsdirektoratet havde fået indtryk af, at Vietnam på daværende tidspunkt ikke var klar til at tiltræde Haagerkonventionen.

Muligheden for en multilateral aftale mellem Vietnam og et antal europæiske lande blev herefter drøftet.

hollandsk side ville være meget interesseret i at indgå i et samarbejde omkring en multilateral aftale, forudsat at en sådan aftale blev baseret på principperne i Haagerkonventionen.

Der var enighed om, at en aftale burde baseres på principperne i konventionen.

Det blev fra italiensk side oplyst, at Italien allerede havde lavet udkast til en bilateral aftale med Vietnam, og fra svenske side blev det oplyst, at man der havde haft kontakt med de vietnamesiske myndigheder for at undersøge mulighederne for at indgå en bilateral aftale.

De norske myndigheder oplyste, at man i Norge havde indstillet adoptioner fra Vietnam, men at der fra de norske organisationer var et stort pres for at genåbne for adoptionerne. Det blev oplyst, at de norske myndigheder ikke umiddelbart var indstillet på at indgå en bilateral aftale med Vietnam, idet man fra norske side generelt er tilbageholdende med at indgå bilaterale aftaler på adoptionsområdet. Man var fra norsk side dog samtidig af den opfattelse, at der formentlig ville blive set mere positivt på indgåelse af en sådan aftale, hvis den blev indgået i samarbejde med en række andre lande.

Der var enighed om, at overveje muligheden af at lave et fælles udkast til en aftale. Der var samtidig enighed om, at den endelige aftale formentlig efterfølgende ville skulle indgås mellem de enkelte lande og Vietnam, hvilket imidlertid ikke hindrede et samarbejde mellem de europæiske lande med hensyn til indholdet af aftalen.

Der blev ikke på mødet besluttet egentlige tiltag, udover at de enkelte lande skulle holde hinanden informeret.

Ad 2) Omkostninger og donationer ved udenlandske adoptioner

De hollandske myndigheder oplyste, at en arbejdsgruppe, som blev nedsat på baggrund af Haagerkonferencen i 2000, var ved at færdiggøre arbejdet med at udarbejde et spørgeskema, som skal danne grundlag for en sammenligning af omkostninger og donationer mellem de forskellige lande. Det blev oplyst, at skemaet ville blive sendt til myndighederne i Norge, som ville udgøre et »pilotprojekt«. Skemaet vil herefter blive sendt til samtlige centralmyndighederne og er tænkt som et grundlag for en diskussion om omkostningerne i forbindelse med international adoption.

Ad 3) Haiti

De hollandske myndigheder rejste spørgsmålet om adoptioner fra Haiti, idet der blev redegjort for, at man i Holland havde haft en sag, hvor et barn til bortadoption angiveligt har været involveret i børneprostitution. Ifølge oplysninger fra barnemoderen var dette tilfældet for en række af de børn, som stilles i forslag til adoption.

Holland modtog i 2000 59 børn fra Haiti, og der blev udtrykt stor bekymring over denne oplysning. Ingen af de øvrige lande havde imidlertid oplysninger om lignende tilfælde. Danmark modtog ingen børn fra Haiti i 2001.

Ad 4) Ukraine

De italienske myndigheder oplyste, at man i Italien havde oplevet, at adoptanter i forbindelse med hjemtagelsen af et barn fra Ukraine havde fået udleveret et andet – ofte yngre – barn, end det barn, som adoptanterne oprindeligt var matchet med. Ombytningen var sket i overensstemmelse med adoptanternes ønske, men gav hos de italienske myndigheder anledning til en del bekymring.

Ingen af de øvrige lande havde oplevet lignende episoder. Fra svenske side havde man dog oplevet, at en familie var vendt hjem fra Ukraine uden et barn, da adoptanterne ikke havde ønsket at vælge et andet barn, som blev foreslået dem under deres ophold i Ukraine.

Ad 5) Erklæring om heteroseksualitet til Kina

De hollandske myndigheder rejste spørgsmålet om erklæringer, som ansøgere til børn fra Kina, må underskrive om, at ansøgerne ikke er homoseksuelle. Erklæringerne havde afstedkommet en del polemik i Holland.

Det blev fra de øvrige landes myndigheder oplyst, at man var opmærksom på problemet, men at man ikke har mulighed for at ændre herpå, idet Kina forlanger sådanne erklæringer.

Det blev foreslået, at man lod oplysningen fremgå af socialrapporten i stedet for at udstede en egentlig erklæring.

Fra svensk side blev det i forbindelse med spørgsmålet om homoseksuelles mulighed for at adoptere oplyst, at Landstinget i juni 2002 vil behandle et lovforslag herom. Dette lovforslag er efterfølgende blevet vedtaget.

8.3. Møde med de kinesiske adoptionsmyndigheder

Den 13. maj 2002 besøgte en højtstående delegation fra den kinesiske adoptionsmyndig, CCAA, nævnet i forbindelse med delegationens besøg hos DanAdopt og AC International Børnehjælp.

Nævnets formand orienterede om det danske adoptionssystem, herunder om myndighedsstruk-

tur og om nævnets opgaver, herunder navnlig tilsynet med amterne og de formidlende organisationer.

Fra kinesisk side blev der bl.a. orienteret om den pr. 1. december 2001 indførte kvoteordning gældende for alle modtagerlande. Kvoteordningen indebærer, at der er lagt loft over, hvor mange børn hver enkelt formidlende organisation kan forvente at få anvist opdelt på par og enlige.

8.4. Møde med to vietnamesiske delegationer

8.4.1. Møde den 30. maj 2002

Den vietnamesiske delegation fra Binh Thuan provinsen besøgte den 30. maj 2002 nævnets sekretariat og Civilretsdirektoratet i forbindelse med delegationens besøg hos DanAdopt.

Den vietnamesiske delegation opfordrede til, at man fra dansk side hurtigst muligt indgik en bilateral aftale med Vietnam. Man oplyste fra danske side, at man var meget positiv over for at indgå i en sådan forhandling.

Det var delegationens opfattelse, at en bilateral aftale skulle bygge på Haagerkonventionen og bl.a. skulle være med til at sikre, at der ikke er mellemmandsvirksomhed i sager om adoption, og at børnene ikke risikerer at blive misbrugt. Den vietnamesiske delegation var endvidere af den opfattelse, at den nye adoptionslovgivning ikke – som hidtil forventet – ville træde i kraft den 1. juli 2002, og at det nuværende formidlingsarbejde ville kunne fortsætte ind til videre.

8.4.2. Møde den 11. juni 2002

Den vietnamesiske delegation fra Ha Tay provinsen besøgte nævnets sekretariat den 11. juni 2002 i forbindelse med delegationens besøg hos AC International Børnehjælp.

Den vietnamesiske delegation blev på mødet orienteret om det danske adoptionssystem, herunder om myndighedsstruktur og om nævnets opgaver, herunder navnlig tilsynet med amterne og de formidlende organisationer.

Delegationen bekræftede, at der var ny adoptionslovgivning på vej i Vietnam, men delegationen gav ikke indtryk af at have specifikt kendskab til de nye regler. Delegationen gentog budskabet om, at Danmark burde indgå en bilateral – eller anden form for – aftale med de vietnamesiske myndigheder.

Det bemærkes, at Civilretsdirektoratet i efteråret 2002 i Vietnam med støtte fra nævnets sekretariat gennemførte forhandlinger med det vietnamesiske justitsministerium, og at forhandlingerne har resulteret i en aftale, der blev underskrevet den 26. maj 2003.

Nærmere oplysninger om aftalens ikrafttræden findes på nævnets hjemmeside www.adoptionsnaevnet.dk, hvortil der henvises.

8.5. Nordisk møde den 29. - 30. august 2002

Det årlige nordiske møde mellem adoptionsmyndighederne blev i 2002 afholdt i Stockholm, hvor Civilretsdirektoratet og nævnets sekretariat var repræsenteret.

Formålet med de nordiske møder er at give en gensidig orientering om den seneste udvikling på adoptionsområdet i de respektive lande. Der blev således fra dansk side bl.a. orienteret om resultaterne af tilsynet med de formidlende organisationer og samrådene i 2001 samt om erfaringerne med de danske adoptionsforberedende kurser. På dansk opfordring blev det aftalt, at der bør ske udveksling af de rejserapporter, som landene udarbejder i forbindelse med informations- og tilsynsrejser i giverlandene.

På mødet redegjorde børnelæge Frank Lindblad endvidere for det netop offentliggjorte svenske registerstudie om, hvordan det går adopterede. Undersøgelsen omfatter 11.000 internationale adopterede i Sverige født i perioden 1970-1979.

Konklusionerne fra undersøgelsen viser bl.a., at internationalt adopterede har en øget risiko i forhold til normalbefolkningen på følgende områder:

- selvmordsrisiko (3.6)
- selvmordsforsøg (3.6)
- psykiatrisk indlæggelse (3.2)
- rusmisbrug (stoffer 5.2), alkohol (2.6)
- dømt for alvorlig kriminalitet (1.6)

Undersøgelsen viser også, at biologiske børn i familier med adoptivbørn har en lavere risiko, mens risikoen for immigrantbørn er den samme som for de adopterede. Der peges endvidere på, at risikoen øges, hvis børnene på tidspunktet for adoptionen er mellem 4 og 6 år, hvis børnene er fra Sydamerika eller kommer fra såkaldte »white collar« adoptivfamilier. Det konkluderes endelig, at kun få adopterede har disse alvorlige problemer, idet 82 % af alle adopterede drenge og 92 % af alle adopterede piger ikke har de omhandlede problemer.

8.6. Møde med repræsentant fra det bulgarske justitsministerium

Mødet med den bulgarske repræsentant, Fani Videnova, fandt sted den 5. september 2002 foranlediget af hendes besøg hos DanAdopt.

Mødet blev indledt med en generel opfølgning på mødet med Fani Videnova i anledning af nævnets besøg i det bulgarske justitsministerium i april 2001. Fani Videnova var af den opfattelse, at mødet havde været meget frugtbart. Hun oplyste, at viceministeren, som nævnet traf under besøget, er blevet erstattet af en anden minister, og Fani Videnova viderebragte hilsner fra den nye viceminister.

Fani Videnova oplyste herefter, at Bulgarien havde implementeret Haagerkonventionen pr. 1. september 2002, og hun udleverede på mødet en kopi af selve ratifikationsdokumentet. Justitsministeriet er udpeget som centralmyndighed i henhold til konventionen, og Fani Videnovas kontor i Justitsministeriet har ansvaret for følgende opgaver:

- Modtagelse af alle ansøgninger til international adoption og oprettelse af sager herpå,
- Videresendelse af børnepapirerne på de børn, som er frigivet til international bortadoption til andre relevante myndigheder,
- Tilsyn med de udenlandske formidlende organisationer,
- Udstedelse af 17c erklæringer (bestemmelse om at giver- og modtagerlandets centralmyndigheder har godkendt, at adoptionsproceduren kan fortsætte)

Sundhedsministeriet, som nævnet også mødtes med under besøget i Bulgarien, er delvist ude af

processen. Dog er der oprettet et råd i Justitsministeriet, hvor der sidder repræsentanter fra både Sundheds- og Socialministeriet.

Fani Videnova oplyste endvidere, at den bulgarske »family code« ville blive revideret i løbet af efteråret 2002, og at hun forventede, at lovgivningen herefter ville fastslå, at kun autoriserede organisationer må operere i Bulgarien. Fani Videnova erkendte dog, at det er vanskeligt at få de ændrede regler vedtaget i parlamentet, da der i Bulgarien findes en stærk lobbyvirksomhed for de private adoptioner. Hun oplyste illustrerende, at der i 2000 og 2001 blev adopteret henholdsvis 330 og 179 børn til franske adoptanter, og at kun 30 af disse foregik gennem autoriserede organisationer.

Fani Videnova forudså, at de nye regler ville indebære, at proceduren blev mere smidig, og at sagsbehandlingstiden blev nedsat i forhold til sagsgangen mellem regionerne og de centrale myndigheder.

Adspurgt herom oplyste Fani Videnova, at de ændrede regler formentlig ikke ville betyde en ændring af kravet om, at børnene minimum skal være 1 år gamle, inden man kan påbegynde en proces om international adoption.

8.7. Nævnets rejse til Hviderusland

I perioden den 22. - 26. september 2002 foretog nævnet en rejse til Hviderusland. Det primære formål med rejsen var at føre tilsyn med AC International Børnehjælps adoptionsvirksomhed i landet, herunder ikke mindst at vurdere »den danske pædiaterordning«, som anvendes ved tilvejebringelsen af de helbredsmæssige oplysninger på børnehjemsbørnene.

Rejsen havde endvidere til formål at indsamle viden om lovgivningen og adoptionsprocessen i landet.

I rejsen deltog fra nævnet:

- Formand, landsdommer Vibeke Rønne
- Medlem, psykolog Marie Gammeltoft
- Medlem, cand. mag. Anette Seidenfaden
- Konsulent, afdelingslæge i pædiatri Lene Hesse Rasmussen
- Sekretariatschef Anette Hummelshøj

Fra AC International Børnehjælp deltog:

- Sagsbehandler, Vladimir Weissman
- Ekstern konsulent, pædiater (pensioneret), Vagn Holm
- Vagn Holm var ledsaget af sin ægtefælle, pædiatrisk sygeplejerske Karen Marie Holm

Nævnets iagttagelser kan summeres som følger:

- det er absolut relevant, at AC International Børnehjælp sender en dansk børnelæge til landet for at vurdere børnene, da de foreliggende oplysninger vedrørende børnene er mangelfulde og/eller fejlagtige.
- den danske børnelæges undersøgelse af børnene udføres under meget vanskelige betingelser såvel på grund af manglende oplysninger om børnenes psykomotoriske udvikling som på grund af selve undersøgelsessituationen, hvor børnene tages ud af gruppen, hvilket vanskeliggør vurderingen af børnenes psykiske udviklingsniveau. Observationen af børnenes psykosociale udvikling kan derfor ikke foretages på en relevant måde. Børnene burde i højere grad støttes af kendte voksne og observeres i eget miljø sammen med andre børn.

- børnehjemmene havde meget forskellige standarder, såvel fysisk om pædagogisk og psykologisk.
- alle steder var personalet uforberedte på nævnets besøg, hvilket vanskeliggjorde den danske børnelæges undersøgelse, herunder journalgennemgang.
- alle steder sås der håndskrevne, svært overskuelige journaler med mangelfulde oplysninger og nogle fejlagtige diagnoser.
- alle steder manglede de pædagogiske/psykologiske observationer i journalerne. Nogle steder var sådanne observationer foretaget, men de lå separat i pædagogjournaler, som ikke var vedlagt lægejournalen. Bortset fra børnehjemmet »Blonj« var det nævnets opfattelse, at talepædagoger eller almindelige pædagoger på børnehjemmene ville være i stand til at videregive disse oplysninger eksempelvis i forbindelse med en udfyldelse af den »practical guideline«, som er tilvejebragt i Haagerkonventions-regi vedrørende »medical report om children«.

Nævnet så med stor alvor på de forhold, hvorunder hviderussiske adoptivbørn tilbringer deres liv forud for en eventuel adoption til Danmark.

Det generelle indtryk var, at man i højere grad fokuserede på de somatiske forhold og udvikling af færdigheder og i mindre grad har øje for den omsorg, som børnene har brug. Det var indtrykket, at børnenes følelsesmæssige udvikling ikke blev prioriteret højt på de spædbørnsinstitutioner, som henhører Sundhedsministeriet, mens der på de pædagogisk ledede institutioner, som hørte under Undervisningsministeriet, var mere fokus herpå.

Mangel på tilstrækkelig omsorg og fokus på børnenes følelsesmæssige udvikling er utvivlsomt et vilkår for mange adoptivbørn. Det var ikke desto mindre bekymrende at iagttage, at det ledende personale på børnehjemmene »Magiljow« og »Blonj«, som havde børn mellem 0-36 måneder, ikke syntes at være bevidste om, at fraværet af denne omsorg kan medføre alvorlige følelsesmæssige skader for børnene.

Nævnet finder derfor, at hviderussiske børn ud fra en generel betragtning som udgangspunkt må vurderes som risikobørn, men at der selvsagt må foretages en konkret og individuel bedømmelse af hver enkelt barn.

Nævnet finder det i den forbindelse tilfredsstillende og en nødvendig forudsætning for formlinger fra Hviderusland, at AC International Børnehjælp har en pædiaterordning i landet. Det var nævnets indtryk, at Vagn Holm bistået af Vladimir Weissmann, som må betegnes som en helt central person i hele kommunikationsprocessen, på værdifuld måde bidrog til gennemførelsen af det vanskelige arbejde med at undersøge børnene.

Nævnet støtte AC International Børnehjælps fortsatte bestræbelser på at skabe bedre vilkår for at gennemføre undersøgelserne af børnene, eksempelvis at der arbejdes for, at AC International Børnehjælp før ankomsten til børnehjemmet ved, hvilke børn, der skal undersøges, og at man i den forbindelse modtager basisoplysninger på børnene, herunder oplysninger vedrørende børnenes psykosociale funktionsniveau. Disse tiltag vil kunne betyde, at der i selv undersøgelsessituationen bruges mindre tid på helt elementære ting som at søge relevante oplysninger i uoverskuelige journaler, ligesom det vil give børnelægen tid og ro

til at gå mere i dybden med de eventuelt fysiske og/eller psykologiske vanskeligheder, som barnet måtte have. Som et minimum må det kræves at institutionen har forberedt besøget, herunder besluttet hvilke børn pædiateren skal tilse, og samlet alle relevante oplysninger på disse børn, herunder beskrivelse af barnets psykosociale udvikling.

For så vidt angår børnehjemmet i Blonj, som skilte sig særligt negativt ud, henstillede nævnet til AC International Børnehjælps overvejelse, at man opkvalificerede den nuværende pædiaterordning eventuelt med en psykolog eller, at der bruges betydeligt mere tid til undersøgelse og iagttagelse af det enkelte barn, således at beskrivelsen af barnets udvikling bliver mere detaljeret. Børn fra dette børnehjem må efter nævnets opfattelse – på grund af det fysiske og psykiske miljø – *altid* vurderes som risikobørn.

På et møde den 16. december 2002 blev AC International Børnehjælp gjort bekendt med vores indtryk af formidlingen fra Hviderusland, herunder hvilke initiativer nævnet finder vil kunne styrke oplysningsniveauet vedrørende adoption af hviderussiske børn.

Nævnet har på baggrund af erfaringerne fra rejsen valgt i tilsynet med matchingsager at følge sager vedrørende hviderussiske adoptivbørn tæt. Vi har således gennemgået alle matchingsager fra 2002 vedrørende hviderussiske børn, jf. kapitel 6 herom. Heraf fremgår det, at den bekymring, som nævnets beskrivelse af enkelte af de hviderussiske børnehjem kan rejse (primært børnehjemmene »Magiljow« og »Blonj«) ikke i 2002 udmøntede sig i konkret kritik i forbindelse med matching af børn fra disse børnehjem.

8.8. Europæisk adoptionsmøde i København

Den 17.- 19. oktober 2002 var Civilretsdirektoratet og nævnet værter for det årlige uformelle adoptionsmyndighedsmøde for de europæiske centralmyndigheder. Siden Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioners tilblivelse har der været tradition for et sådant årligt møde. Såvel lande som er medlem af konventionen som ikke-medlemslande har mulighed for at deltage i mødet.

Emnerne for årets møde var bl.a.

- nyheder og problemstillinger i forhold til konkrete giverlande (Colombia, Guatemala, Peru, Vietnam, Rumænien, Kina, Ukraine, Hviderusland og Haiti)
- omkostninger i forbindelse med international adoption
- tilsyn med de formidlende organisationer
- helbredsoplysninger på børnene og socialrapporter på forældrene
- drøftelse af specifikke problemstillinger i forhold til fortolkning af konventionens regler.

8.9. Andre møder m.v.

Nævnets sekretariatschef, Anette Hummelshøj, deltog som oplægsholder sammen med AC International Børnehjælp i maj 2002 i en konference i Ungarn om international adoption for medarbejdere fra forskellige amtslige og kommunale kontorer. Hun gav i den forbindelse en orientering om det danske adoptionssystem og Haagerkonventionens hovedprincipper.

Sammen med Civilretsdirektoratet afholdt nævnets sekretariatet endvidere den 5. september 2002 et møde med lederne af tre landsdækkende adoptionscentre i Polen. Mødet handlede primært om sagsbehandlingen i sager om international familieadoption.

I perioden 19.-26. oktober 2002 foretog medlem af nævnet, Birgit Skov Jensen sammen med fuldmægtig i sekretariatet, Trine Hede, en rejse til Indien. Formålet med rejsen var at deltage i den

4. internationale konference om adoption arrangeret af Indian Council For Child Welfare. Konferencen vedrørte en bred vifte af spørgsmål inden for adoptionsområdet med deltagelse af nationale og internationale myndigheder såvel som NGO'er på området. Under konferencen deltog nævnets repræsentanter endvidere i workshops om forskning, etiske spørgsmål på adoptionsområdet, strategier for fremme af nationale adoptioner og spørgsmål om post adoption.

Praktiske oplysninger

9

Adresse:

Adoptionsnævnet
Æbeløgade 1
2100 København Ø

Kontakt til Adoptionsnævnet:

Telefon: 33 92 33 02 (telefonid fra kl. 10.00 til 14.30)

Telefax: 39 27 18 89

E-post adresse an@adoptionsnaevnet.dk

Hjemmeside www.adoptionsnaevnet.dk

Nævnets rådgivende børnelæger:

Når man som kommende adoptant skal tage stilling til modtagelsen af et konkret barn, har man mulighed for at søge rådgivning hos uvildige sagkyndige børnelæger, som er tilknyttet nævnet.

Der er i dag ansat 7 læger til formålet, og ansøgeren skal henvende sig til lægen i det amt, hvor ansøgeren bor. Dog kan der i tilfælde af ferie, sygdom eller andet fravær af rådgiveren rettes henvendelse til den anførte bagvagt.

- **Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Bornholms Amt og Frederiksborg Amt:**
Speciallæge i pædiatri, afdelingslæge Mette Arrøe, Hælderne 13, 2850 Nærum, Tlf.: 45 80 50 47 (kl. 17.00-20.00) (bagvagt: Niels Tønnes Petersen)
- **Københavns Amt:**
Speciallæge i pædiatri, kommunal børne- ungelæge Niels Tønnes Petersen, Rønnebærvej 103, 2840 Holte, Tlf.: 51 36 52 24 eller 45 42 33 38 (efter kl. 17.00) (bagvagt: Inge-Merete Nielsen)
- **Storstrøms Amt, Vestsjællands Amt og Roskilde Amt:**
Speciallæge i pædiatri, overlæge Inge-Merete Nielsen, Holmevej 87, 2860 Søborg, Tlf.: 39 56 30 87 (efter kl. 18.00 samt lørdage, søn- og helligdage) (bagvagt: Mette Arrøe)
- **Århus Amt, Fyns Amt og Sønderjyllands Amt:**
Speciallæge i pædiatri, Hanne Nødgaard, Testrupvej 115, 8320 Mårslet, Tlf.: 86 29 24 31 (alle dage 17-21) Dagtid: 89 4955 66 (kode 6706) (bagvagt: Vibeke Hardam Nohns)
- **Ringkøbing Amt, Vejle Amt og Ribe Amt:**
Speciallæge i pædiatri, kommunal børne- ungelæge Vibeke Hardam Nohns, Markledet 33, 6950 Ringkøbing, Tlf.: 40 37 25 55 (kl. 8.00-15.00) eller 97 32 61 13 (efter kl. 15.00 samt weekend) (bagvagt: Hanne Nødgaard)
- **Viborg Amt og Nordjyllands Amt (Nordjylland - kun sager formidlet gennem DanAdopt):**
Speciallæge i pædiatri, overlæge Hans Christian

Jacobsen, Prinsensgade 29, 2. th., 9000 Aalborg,
Tlf.: 98 77 07 08 (dagligt kl. 18.00-21.00) (bag-
vagt: Lars P. Madsen)

- **Nordjyllands Amt (kun sager formidlet gennem Adoption Center):**

Speciallæge i pædiatri, overlæge Lars P. Mad-
sen, Asylvej 2 a, 9000 Aalborg, Tlf.: 99 32 13 05
(kl. 8.00-16.00) eller 98 11 60 11 (bagvagt: Hans
Christian Jacobsen)

Ordforklaring

Almen godkendelse

Er den mest almindelige godkendelse. Ansøgere, der har en almen godkendelse er godkendt til et barn i alderen 0-36 måneder uden væsentlige kendte fysiske eller psykiske problemer.

Udvidet godkendelse

En godkendelse, som ligger uden for den almene godkendelse, dvs. en godkendelse til at adoptere et ældre barn, søskende eller et barn, som på grund af kendte fysiske eller psykiske helbredsmæssige forhold må anses for særligt resourcekrævende.

Hvis et barn i forslag falder uden for ansøgernes godkendelse og ansøgeren ønsker at få godkendelsen udvidet til at omfatte barnet, er det samrådet som skal tage stilling til, om en sådan ansøgning kan imødekommes.

Haagerkonventionen

Danmark har tiltrådt Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Konventionen er trådt i kraft i Danmark den 11. november 1997. Konventionsteksten findes på Haagerkonferencens hjemmeside:
<http://www.hcch.net/e/conventions/text33e.html>

Fase 1:

I fase 1 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet vurderes det, om ansøgeren opfylder de generelle

godkendelseskrav, som stilles til ansøgerens alder, samliv, helbred, strafforhold, boligforhold og økonomi. Kravene er nærmere fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen. Hvis ansøgeren opfylder de generelle krav, giver samrådet tilladelse til, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte. Opfylder ansøgeren ikke betingelserne, giver samrådet afslag på ansøgningen.

Fase 2

Fase 2 består af et adoptionsforberedende kursus. Kurset er obligatorisk for alle, der søger om adoption af et barn fra et andet land for første gang. Kurset består af to weekendkurser og en mellemtiliggende hverdagsaften og afvikles tre steder i landet.

Fase 3

Fase 3 kan påbegyndes, når ansøgeren – efter at have deltaget i det adoptionsforberedende kursus – på ny retter henvendelse til samrådet. I fase 3 skal det vurderes, om man også efter en individuel vurdering kan anses for egnet til at adoptere et barn fra et andet land.

17c-erklæring

Ifølge Haagerkonventionens artikel 17c kan enhver beslutning om at betro et barn i de kommende adoptivforældres varetægt kun træffes i oprindelsesstaten, såfremt "centralmyndigheden i begge stater har godkendt, at adoptionsproceduren kan fortsætte".

23-erklæring

Haagerkonventionens artikel 23, nr. 1:

»Når den kompetente myndighed i den kontraherende stat, hvor adoptionen har fundet sted, har

attesteret, at adoptionen er i overensstemmelse med konventionen, skal den anerkendes efter lovgivningen i de øvrige kontraherende stater. Attesten skal angive, hvornår og af hvem samtykke er blevet givet ifølge artikel 17, litra c.«